

370 733

๕ 237๓

ร 3

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ประเมินโดยนักศึกษาฝึกสอน
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

ปริญญานิพนธ์

โดย

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ใ้ญ่ตามการศึกษามานาวัดค์๓

ณภาพันธ์ 2527

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

15 เมย 2535

177042

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ประเมินโดยนักศึกษาฝึกสอน
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

บทคัดย่อ

ของ

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาแบบบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2527

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ประเมินโดยนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ซึ่งเปรียบเทียบตามตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ประสิทธิภาพในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ และประสิทธิภาพในการสอนของครูพี่เลี้ยง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษา 109 คน อาจารย์นิเทศก์จำนวน 33 คน และครูพี่เลี้ยงจำนวน 109 คน รวมทั้งสิ้น 251 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ซึ่งถามทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอน และทักษะในการสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์

แบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้รับกลับคืนมาจำนวน 251 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ T-test, F-test และ q-statistic ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านบุคลิกภาพ ด้านการปกครองชั้น และความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านความคิดริเริ่มและด้านความรู้ทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ
2. ครูพี่เลี้ยง ที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่างกันประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความคิดริเริ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์ การปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ความรับผิดชอบในหน้าที่ การเตรียมการสอนและทักษะในการสอน

ความรู้ทางวิชาการ และด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. อาจารย์นิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ในการให้เทศต่างกัน ประเมินคุณลักษณะ
ของนักศึกษาฝึกสอน ในแต่ละด้านทั้ง 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

4. นักศึกษาฝึกสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะ
ของนักศึกษาฝึกสอน แต่ละด้านทั้ง 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

STUDENT TEACHERS CHARACTERISTICS EVALUATED
BY THEMSELVES, COLLEGE SUPERVISORS AND
COOPERATING TEACHERS OF PETCHABOON
TEACHERS COLLEGE

AN ABSTRACT

BY

THEEKARATANA KIDJARUGSA

Present in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1984

The purpose of this study was to study the characteristics of student teachers of Phetchaboon Teachers College as evaluated by student teachers, college supervisors, and cooperating teachers and as compared from the variables of student teachers' academic achievement, college supervisors' supervising experiences and cooperating teachers' teaching experiences.

The questionnaires consisted of eight aspects on student teachers' characteristics : personality, emotional stability, class control and human relationship, creative ideas, responsibility, lesson planning and teaching skill, academic knowledge and the usage of language, black - board and teaching aids, were sent to 109 student teachers, 33 college supervisors and 109 cooperating teachers. There were 251 complete questionnaires, and that was 100.00 percent.

T - test, F - test and q - statistic were used for data analysis.

The result revealed that .

1. there was significantly difference in the evaluation of the characteristics of student teachers, college supervisors and cooperating teachers on the following aspects : personality, class control and human relationship, responsibility, lesson planning and teaching skill and the usage of language, black - board and teaching aids, at the .05 level, but there was no significantly difference on

the emotional stability, creative ideas and academic knowledge aspects;

2. the evaluation of cooperating teachers with different teaching experiences towards student teachers' creative ideas aspect was significantly different at the .05 level, but there was no significant difference on the personality, emotional stability, class control and human relationship, responsibility, lesson planning and teaching skill, academic knowledge and the usage of language, black - board and teaching aids aspects;

3. the evaluation of college supervisors with different supervising experiences towards student teachers' characteristics of eight aspects did not significantly differ,

4. student teachers with different academic achievement did not significantly differ in evaluating student teachers' characteristics of eight aspects.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณิศรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

...*สมพงษ์ อ.ก.ผ.*... ประธาน

...๗๐๗๐...๐๑๓... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

...*สมพงษ์ อ.ก.ผ.*... ประธาน

...๗๐๗๐...๐๑๓... กรรมการ

...*ปวีณา ฝรั่ง*... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จรูปล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณา
อนุเคราะห์และแนะนำอย่างดียิ่งจาก ท่านอาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทองหล่อ วิภาวีน และรองศาสตราจารย์พิชัย ศิริทัศน์กุล
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณท่านอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ครูพี่เลี้ยงของโรงเรียน
ฝึกสอน ตลอดจนนักศึกษาฝึกสอนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินเพื่อการวิจัย
ในครั้งนี้ โดยเฉพาะอาจารย์ฟองจันทร์ กิจจารักษ์ ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจ
ในการวิจัยตลอดมา

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
สภาพปัญหาและปัญหาฝึกสอน	8
ลักษณะของครูที่ฝึกและการสอนที่ฝึก	13
ลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ฝึก	20
3 วิธีการในการศึกษาค้นคว้า	23
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	23
การสร้างแบบประเมิน	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
สถิติลักษณะที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	32

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	66
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	66
กลุ่มตัวอย่าง	66
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	67
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	88
ภาคผนวก ก.	89
ภาคผนวก ข.	102
ภาคผนวก ค.	105
ภาคผนวก ง.	108
ภาคผนวก จ.	112

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง	26
2 คำคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์และ ครูพี่เลี้ยง	32
3 คำคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ นักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง	33
4 คำคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ นักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มี ประสบการณ์ในการนิเทศก์ต่างกัน	35
5 คำคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ นักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ ในการสอนต่างกัน	37
6 คำคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ นักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาฝึกสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่างกัน	39
7 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และ ครูพี่เลี้ยง	40

- 8 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอนด้านบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยใช้ q - statistic 41
- 9 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอนด้านความมั่นคงทางอารมณ์ที่ได้จากการประเมินของ
นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง 42
- 10 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้น
ที่สอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และ
ครูพี่เลี้ยง 43
- 11 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน
ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง
โดยใช้ q - statistic 44
- 12 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนในด้านความคิดริเริ่มที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง 45
- 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้าน
ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง 46
- 14 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้จากการประเมินของ
นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยใช้
 q - statistic 47

- 15 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอนที่ได้จากการ
ประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง 48
- 16 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอนที่ได้จาก
การประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง
โดยใช้ q - statistic 49
- 17 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอนในด้านความรู้ทางวิชาการที่ได้จากการประเมิน
ของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง 50
- 18 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำ และอุปกรณ์ที่ได้
จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง 51
- 19 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำ และอุปกรณ์
ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง
โดยใช้ q - statistic 52
- 20 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอน ด้านบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยง
ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 53
- 21 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอน ด้านความมั่นใจทางอารมณ์ที่ได้จากการประเมิน
ของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 54

- 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้น
ที่สอน ที่ไ้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการ
สอนต่างกัน 55
- 23 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านความคิดริเริ่มที่ไ้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยง
ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 56
- 24 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านความคิดริเริ่มที่ไ้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยง
ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยใช้ $q - statistic$ 57
- 25 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ไ้จากการ
ประเมินของครูพี่เลี้ยง ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 58
- 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอนที่ไ้จาก
การประเมินของครูพี่เลี้ยง ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 59
- 27 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอน ด้านความรู้ทางวิชาการที่ไ้จากการประเมินของ
ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 60
- 28 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอน ด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์ที่ไ้
จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน 61

- 29 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์ในเทกที่มีประสบการณ์
ในการนี้แตกต่างกัน 62
- 30 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ
นักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน 64

บทนำ

การให้การศึกษาที่นอกจากจะมีความมุ่งหมายให้คนมีความรู้รอบนอกขึ้นได้แล้ว ยังช่วยอบรมคนให้รู้จักชวนชวาทหาความรู้และประสบการณ์ ช่วยให้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดรู้จักตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งให้มีสุขภาพทางกายและทางจิตที่สมบูรณ์แล้วยังช่วยกล่อมเกลาให้เป็นผู้มีศีลธรรม วัฒนธรรม มนุษยธรรม รู้จักรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองและสามารถปรับตัวให้ถูกต้องตามกาลเทศะและบังเกิดผลตามแนวทางที่วางไว้ได้ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญ ดังนั้นการเตรียมครูที่ดีมีคุณภาพสูง คือ มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะและจิตใจสูง มีความเสียสละจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างมาก (บุญถิ่น อัตถากร และรัตน ทันบุญเท็ก 2513 : 2) เพื่อที่จะผลิตครูที่มีคุณภาพสูงกรมการฝึกหัดครูจึงได้มีการกำหนดหลักสูตรของการศึกษาฝึกหัดครู โดยกำหนดให้ผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู ได้ศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อที่จะออกไปเป็นครูและดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุข จึงจำเป็นต้องมีการฝึกสอน สถานการณ์ฝึกหัดครูเป็นรูปร่างโครงสร้างของหลักสูตรดังกล่าว (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2521 : 1) และได้เน้นให้สถาบันการฝึกหัดครูซึ่งเป็นฝ่ายผลิตครูได้ยึดถือเป็นนโยบายที่จะต้องปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวนี้คือ นักศึกษาทุกคนก่อนที่จะจบการศึกษาออกไปเป็นครูทุกคนจะต้องออกฝึกสอนซึ่งถือว่าเป็นการหาประสบการณ์ตรงของการเป็นครูก่อนที่จะออกไปเป็นครูจริง ๆ ขณะที่ออกฝึกสอนนี้นักศึกษาจะได้นำเอาทฤษฎีและความรู้ต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูงหรือระดับครูศาสตรบัณฑิตไปทดลองใช้และหาประสบการณ์ในการสอนต่อไป

การฝึกสอนจะประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนเป็นอย่างดี (Bandawal, 1974 : 3558 A) โดยอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง จะเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำ ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน งานธุรการหรือกิจกรรมอื่นที่เห็นสมควร ตลอดจนการประเมินผล นักศึกษาฝึกสอนด้วย

การประเมินผลการฝึกสอนของวิทยาลัยครูประเมินโดยบุคคลที่ทำหน้าที่ต่างกัน คือ อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง จะกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่จะประเมิน ต่างกัน นักศึกษาครูจึงมีปัญหาในเรื่องฝึกสอน (จัต ฤทธิ์ไธสง 2508 : 73) เพราะ ในตอนที่เรียนอยู่ได้รับการแนะนำจากอาจารย์ว่า ทำอย่างไรจึงจะถูกต้อง เหมาะสม แต่เมื่อออกมาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ต่างก็มีความคาดหวังว่า นักศึกษา ควรปฏิบัติงานในแนวที่ตนคิดว่าดี เช่น อาจารย์นิเทศก์คาดหวังว่านักศึกษาฝึกสอนควรจะมีทักษะในการสอน มีวิธีการที่น่าสนใจในการนำเข้าสู่บทเรียน มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับ บุคคลในระดับต่าง ๆ ภายในโรงเรียน มีบุคลิกภาพดี (เฉลิม มลิลดา 2522 : 63 - 64) ส่วนครูพี่เลี้ยง คาดหวังว่านักศึกษาฝึกสอนจะมีวิธีการสอนที่แปลกใหม่และใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสอนให้ประจักษ์ซึ่งตนเองจะได้นำไปเป็นตัวอย่าง (แผนกฝึก ประสมการณวิภาตปฏิบัติวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ 2524 : 9) สำหรับนักศึกษาฝึกสอนเอง ก็คาดว่าจะนำทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้เล่าเรียนมาไปใช้ไ้ทันทีโดยไม่มีอุปสรรคปัญหา (พุจิตต์ สัตย์สงวน 2508 : 46) จากความคิดเห็นซึ่งไม่ตรงกันนี้เอง ทำให้การประเมินผล นักศึกษาฝึกสอนเกิดความขัดแย้งกัน (ศูนย์พัฒนาวิชาชีพวิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี 2525 : 77)

ความคิดเห็นของบุคคลทั้งสามกลุ่มที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการ ประเมิน จึงเป็นสิ่งที่น่าจะชี้แนะได้ว่า นักศึกษาฝึกสอนมีคุณลักษณะอย่างไร เพราะการศึกษาคูณลักษณะโดยการประเมิน จะได้คุณลักษณะที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง เนื่องจากไปทำการ ประเมินโดยการสังเกตและเห็นสภาพที่แท้จริง (ปราวณี เถกิงพล 2522 : 149)

ในปัจจุบันนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางจากอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนด้วยกันเองว่า นักศึกษาฝึกสอนเขียนบันทึกการสอนไม่ถูกต้อง ไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการสอน ยังยึดเนื้อหาวิชาและหนังสือเรียนเป็นหลักมากกว่ายึดจุดประสงค์ในการสอน ครูยังเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนและสอนแยกเป็นรายวิชามากกว่าจะบูรณาการเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ยังประพฤติกและปฏิบัติตนไม่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ประชาชนทั่วไป และเนื่องจากวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ได้จัดการฝึกสอนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จนถึงปัจจุบัน ยังไม่เคยมีการศึกษาคูณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน โดยการประเมินของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง มาก่อนเลย ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะทำการสำรวจเพื่อศึกษาคูณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน และเปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะที่ดีของบุคคลทั้งสามกลุ่มดังกล่าว ผลการวิจัยอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมนักศึกษาที่มีคุณลักษณะเหมาะสมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษากันกว่า

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน
5. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้จะนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการจัดการฝึกสอน การนิเทศการสอน และการเตรียมตัวนักศึกษาก่อนออกฝึกสอน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษากุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดขอบเขตที่จะศึกษาไว้ 3 กลุ่ม คือ
 - 1.1 นักศึกษาฝึกสอน
 - 1.2 อาจารย์นิเทศก์
 - 1.3 ครูพี่เลี้ยง
2. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาฝึกสอน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 และตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
 - 2.1.2 ประสบการณ์ในการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปี ขึ้นไป
 - 2.1.3 ประสบการณ์ในการสอนของครูพี่เลี้ยง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน หมายถึง ลักษณะเด่นที่สังเกตเห็นหรือคุณสมบัติที่สังเกตเห็นได้ชัด ซึ่งอาจทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลอื่น ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่คัดออกเป็น 8 ด้าน คือ

1.1 บุคลิกภาพ หมายถึง มีท่าทางสง่างามเยือกเย็น มีลักษณะเป็นผู้นำ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้นในการทำงาน กิริยาอาการสุภาพอ่อนโยน วางตัวได้เหมาะสม ยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพ ทางกายแข็งแรง

1.2 ความมั่นคงทางอารมณ์ หมายถึง การมีอารมณ์หนักแน่น มีความมั่นใจสามารถอดกลั้นต่อสิ่งและเหตุการณ์ที่ไม่สมอารมณ์ เน้นใจรับข้อเสนอแนะและข้อวิจารณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

1.3 การปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน หมายถึง การเอาใจใส่ดูแลห้องเรียนให้เรียบร้อย สะอาด จัดห้องเรียนให้น่าสนใจ เอาใจใส่ช่วยเหลือและให้คำแนะนำส่งเสริมให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัย สร้างบรรยากาศที่ร่มเย็น ทำให้เด็กอยากเรียน และอยากร่วมงานด้วย

1.4 ความคิดริเริ่ม หมายถึง มีความคิดความเห็นที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ ชอบริเริ่มทำอะไรที่คนอื่นยังไม่เคยทำมาก่อน เป็นผู้ริเริ่มในการใช้วิธีการใหม่ ๆ ไม่ชอบทำอะไรเลียนแบบผู้อื่น

1.5 ความรับผิดชอบในหน้าที่ หมายถึง มีความรับผิดชอบในการสอน เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา สอนตามบันทึกการสอน เอาใจใส่อบรมนักเรียน ทั้งในด้านการเรียน จริยธรรมและความประพฤติ

1.6 การเตรียมการสอนและทักษะในการสอน หมายถึง ทาบันทึก การสอนก่อนทุกครั้ง ตั้งความมุ่งหมายของบทเรียนจัดลำดับเนื้อเรื่องได้เหมาะสม เตรียมอุปกรณ์ไว้พร้อมไม่บกพร่อง มีวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ สามารถอธิบาย

ให้เข้าใจได้แจ่มแจ้งเป็นไปตามลำดับ ใช้คำถามที่กระตุ้นให้เด็กคิด มีวิธีสอนที่แปลกใหม่ น่าสนใจและเหมาะสมกับบทเรียน ดำเนินการสอนไปตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน ใช้วิธีการวัดผลที่เหมาะสม

1.7 ความรู้ทางค่านิยมวิชาการ หมายถึง มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน กว้างขวางลึกซึ้ง มีความรอบรู้ทั่วถึง ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน และรู้จักนำความรู้เหล่านั้น ไปประกอบการอธิบายให้สัมพันธ์กับบทเรียนได้อย่างน่าสนใจ สามารถถ่ายทอดความรู้ ได้ถูกต้อง

1.8 การใช้ภาษา การใช้กระดานคำและอุปกรณ์ หมายถึง สามารถ พูดได้ชัดเจน และถูกต้อง สามารถอธิบาย และถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจได้โดยใช้ ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เขียนกระดานคำได้เรียบร้อย สวยงาม มีระเบียบ และถูกต้อง ใช้อุปกรณ์การสอนเหมาะสม และสอดคล้องกับบทเรียน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์มาล่วงหน้า พร้อมทั้งใช้ได้เสมอ

2. นักศึกษาฝึกสอน หมายถึง นักศึกษาฝึกสอน ชาย หญิง ระดับ ป.กศ. ขั้นสูง ที่วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ส่งออกฝึกสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525

3. อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์นิเทศก์ที่วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ แต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศการสอนของนักศึกษาฝึกสอน

4. ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูประจำการที่โรงเรียนฝึกสอนตามโครงการ ฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ แต่งตั้งให้ทำหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือควบคุมดูแล และปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน

5. ประสบการณ์ในการนิเทศ หมายถึง จำนวนปีที่เคยทำหน้าที่เป็นอาจารย์ นิเทศก์รวมเวลาที่เป็นอาจารย์นิเทศก์สถานอื่นด้วย แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปี ขึ้นไป

6. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่ทำหน้าที่สอนมา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาฝึกสอน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาฝึกสอนโดยนับตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2524 ถึงสิ้นภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2525 แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 และตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

8. การประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน หมายถึง การตัดสินหรือบ่งชี้ว่านักศึกษาฝึกสอนมีคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ความมั่นคงทางอารมณ์ การปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียน ความคิดริเริ่ม ความรับผิดชอบในหน้าที่ การเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ความรู้ทางงานวิชาการ การใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์อยู่ในระดับใด ในการวิจัยครั้งนี้ จะประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนโดยอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง ใช้แบบประเมินไปสังเกตพฤติกรรมในขณะที่นักศึกษา กำลังสอนอยู่ เมื่อนักศึกษาสอนเสร็จแล้ว ก็ให้นักศึกษาประเมินตนเองด้วย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน
2. ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน
3. อาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกันประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนโดยการปรุ - เมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อกักเห็นและ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพปัญหา และปัญหาการฝึกสอน
2. ลักษณะของครูพี่เลี้ยง และลักษณะการสอนที่ดี
3. ลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ดี

1. สภาพปัญหาและปัญหาการฝึกสอน

ในการส่งนักศึกษาออกฝึกสอนนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการฝึกสอน ก็คือ นักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงนั้น ถือว่าเป็นผู้มีควมสำคัญต่อการ ฝึกสอนของนักศึกษา เพราะเป็นผู้ดูแลจัดการให้นักศึกษา ฝึกสอนได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพหลังจากได้ศึกษาทางทฤษฎีมาแล้ว (สมบัติ แสงรุ่งเรือง และประพนธ์ แสงสว่าง 2524 : 30 - 31)

ตามสภาพความเป็นจริงในการฝึกสอน มีปัญหาและข้อขัดแย้งระหว่าง นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง เช่น

1. อาจารย์นิเทศก์ , ครูพี่เลี้ยงขาดความสามัคคีกัน (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2510 : 5) ตามสภาพที่เป็นจริงแล้ว อาจารย์นิเทศก์ กับครูพี่เลี้ยงไม่รู้จักกัน บางครั้งหาโอกาสักักษาไปเถามว่า จะปฏิบัติตามฝ่ายใด จึงจะ ถูกต้อง เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงมิได้มีการพบปะสนทนา แลกเปลี่ยนความกักเห็นตลอดจนทำความเข้าใจ หรือปรึกษาหารือในการฝึกสอนของ

นักศึกษา ทำให้ให้นักศึกษาฝึกสอนอยู่ในระหว่างความลงใจในการปฏิบัติตัว ตลอดจนมี ปัญหาในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการสอนของตนเอง

2. ความขัดแย้งระหว่างวิธีสอนของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง (สุกจิตต์ หนูนกกี้ 2512 : 104) ทั้งนี้ ตามข้อเท็จจริงแล้ว นักศึกษาได้รับการสั่งสอนอบรม ในวิธีการสอนแบบหนึ่งจากที่ตนเรียนมา แต่เมื่อออกไปทำการฝึกสอนจริง บางครั้ง โรงเรียนที่ไปทำการฝึกสอนโดยเฉพาะครูพี่เลี้ยง มีความเห็นขัดแย้งในเรื่องการสอน ของนักศึกษา เช่น การสอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนมาก ๆ ในบทเรียน และให้เด็กเรียน มีโอกาสอภิปรายแสดงความคิดเห็น ซึ่งครูพี่เลี้ยงเห็นว่าเป็นการเสียเวลามากหรือเมื่อ อาจารย์นิเทศก์มานิเทศการสอน บางครั้งก็แนะนำวิธีการที่เห็นว่าเหมาะสม ก็ได้รับ คำตอบว่า ครูพี่เลี้ยงไม่ยอมรับวิธีสอนนั้น ทำให้เกิดความขัดแย้งในขณะทำการฝึกสอน ถึงนั้น จึงควรมีการพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนวิธีสอน และ วิชาพิจารณาวิจารณ์ระหว่างครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ให้เข้าใจวิธีการตรงกัน เสียก่อน (ฝ่ายนิเทศการสอน วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี 2520 : 23)

3. ความขัดแย้งในการกำกับการสอนของนักศึกษา ปัญหาด้านนี้เนื่องมาจาก วิธีสอนที่นักศึกษา ได้ศึกษาก่อนออกฝึกสอนจริง ๆ นักศึกษาจะได้รับการแนะนำ และกำกับการสอนจากอาจารย์นิเทศก์อีกคนหนึ่ง โดยเฉพาะในด้านการเขียนวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม ตลอดจนวิธีดำเนินการสอน ทำให้ให้นักศึกษาเกิดความสับสนวุ่นวายใจ เกิดความวิตกกังวล และหมดกำลังใจในการสอน ด้วยเหตุนี้เอง อาจารย์ที่สอนวิชา วิธีสอนและอาจารย์นิเทศก์ ควรที่จะได้ตกลงพบปะเพื่อเข้าใจตรงกัน ในเรื่องกำกับการสอน เพื่อมิให้นักศึกษาฝึกสอนเกิดปัญหาและทัศนคติที่ไม่ดีต่อการฝึกสอนภายหลัง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการเตรียมการสอนอย่างดี มีการประชุมสัมมนา ระหว่าง การออกฝึกสอน มีการวางแผนร่วมกันกับบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องแล้วก็ตาม ก็ยังมีปัญหา ต่าง ๆ เกิดขึ้นเสมอมาดังที่ สนั่น เมืองวงษ์ (สนั่น เมืองวงษ์ 2514 : 73)

ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสาธมิตร พบว่า ครูพี่เลี้ยงสนใจในการปฏิบัติงานของนักศึกษา แต่ข้อเสนอแนะว่านักศึกษาควรปรับปรุงในเรื่องการเตรียมตัวก่อนออกฝึกสอน ความเอาใจใส่ต่อเด็กเป็นรายบุคคล การฝึกฝนการใช้คำพูด อธิบายทำความเข้าใจให้แก่เด็กในระดับต่าง ๆ และต้องปรับปรุงด้านการปกครองชั้นเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณฑา จันทรโกตุเลียด (มณฑา จันทรโกตุเลียด 2515 : 102) ที่พบว่า คุรุศึกษานิเทศก์มักจะตามใจนักเรียนจนทำให้ขาดระเบียบวินัยในชั้นเรียน เมื่อการฝึกสอนสิ้นสุดลงแล้วทำให้ครูพี่เลี้ยงมีปัญหากับการปกครองชั้นเพิ่มขึ้น

บำรุง สิมพลีวงศ์ (บำรุง สิมพลีวงศ์ 2520 : 54) ได้ศึกษาปัญหาของครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน พบว่า ครูพี่เลี้ยงยังมีความลำบากใจในด้านการสอนของนักศึกษา การวัดผลและการประเมินผล การจัดกิจกรรม การใช้อุปกรณ์การสอนและการปกครองชั้นเรียน และนักศึกษาฝึกสอนไม่ค่อยจะสนใจทำงานตามหน้าที่ของตนตามลำดับ และนั่นทวีทย์ ทองชานานู (นั่นทวีทย์ ทองชานานู 2517 : 86) ได้สำรวจปัญหาการออกฝึกสอนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์พี่เลี้ยง แต่ปรับตัวให้เข้ากับนักเรียนได้ดี นักศึกษาขาดเทคนิคการสอนที่ดี หาอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับบทเรียนได้ยาก ไม่สามารถปฏิบัติตามโครงการที่ได้ทำเรื่อง นักศึกษามีความลำบากใจในการทบทวนการสอบ ปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาในการสร้างพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กเรียน เช่น นักศึกษาไม่สามารถวางตัวให้เป็นทีละร่ายทรงและน่าเชื่อถือแก่นักเรียน ขาดเทคนิคในการสอนที่ดี ไม่สามารถโน้มน้าวจิตใจให้เด็กสนใจบทเรียนเท่าที่ควรไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มักจะสอนผิดพลาดเมื่อมีครูพี่เลี้ยงสังเกตการสอนอยู่ (Marvin. 1965 : 47 - 49)

วสุดี สุภาวณิช และคนอื่น ๆ วสุดี สุภาวณิช และคนอื่น ๆ 2520 : 48 - 49)

ได้เสนอแนะว่า นักศึกษาควรเตรียมตัวเพื่อการฝึกสอนให้พร้อมเตรียมความรู้ในเนื้อหาวิชา วิธีสอน อุปกรณ์การสอน ไม่เปิดโอกาสให้เด็กว่างได้ จะช่วยไม่ให้เด็กทำผิดระเบียบวินัย มีการวางตัวและแต่งกายอย่างเหมาะสม จะช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพให้ตัวนักศึกษาได้เป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การฝึกมาประสบผลสำเร็จในการฝึกสอนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ เซอร์แมน และคนอื่น ๆ (Sherman and others, 1981 : 6 - 9) ยังได้เสนอแนะว่า นักศึกษาควรพยายามหาจิตใจให้วางใจ ไม่หมกมุ่นหรือกังวลใจจนเกินไป ควบคุมอารมณ์ ควบคุมดูแลเหตุการณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียนได้เหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นของนักศึกษาฝึกสอน และนักเรียนฝึกหัดครูควรได้มีการเตรียมตัว เพื่อฝึกให้มีคุณสมบัติในข้อนี้

บันได พงษ์ประวัน (บันได พงษ์ประวัน 2522 : 63) ได้ศึกษาสถานภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในยุคโลก ในทัศนะของผู้บริหารและคณะครูในสถานฝึกงาน และฝึกสอน พบว่า กลุ่มผู้บริหารและคณะครูที่ปฏิบัติราชการต่ำกว่า 5 ปี และมากกว่า 15 ปี ขึ้นไป มีความเห็นเรื่องสถานภาพของนิสิตฝึกงาน และนิสิตฝึกสอนในสถานต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลการศึกษานี้ไม่เป็นเกณฑ์ในการแบ่งประสิทธิภาพในการสอนของครูได้จริง ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

ปัญหาการฝึกสอนนั้น หากจะคำนึงถึงคุณสมบัติของอาจารย์นั้น เทกก์และครูพี่เลี้ยงก็อาจมีส่วนช่วยลงมือหาลงใจบ้าง ถูก (Cooke, 1960 : 164 A) เสนอว่า อาจารย์นั้นเทกก์ และครูพี่เลี้ยงควรเป็นผู้ที่มีวุฒิปรียญาโท มีความรู้เรื่องการสอนนิเทศ และเป็นผู้ประสบความสำเร็จในด้านการสอนมาบ้างแล้ว เป็นเวลา 3 - 5 ปี การพิจารณาคัดเลือกอาจารย์นั้นเทกก์ เลื่อนหาหน้าที่นี้เทกการ. อบรมในโครงการ นอกจากจะคำนึงถึงคุณสมบัติดังกล่าวแล้วควรคำนึงถึงคุณลักษณะส่วนตัวบ้างประการ เช่น ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ความทันสมัย ความเสียสละ กายภาพที่แข็งแรง

ความเป็นประชาธิปไตย และความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์

ลิตเติล จอห์น (Little John, 1966 : 1284 A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพในการสอนของครูที่เลี้ยง พบว่า ครูที่เลี้ยงส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการสอน น้อย ส่วนใหญ่ทำการสอนมาแล้ว 1 - 2 ปี ซึ่งประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมาก สำหรับครูที่เลี้ยง และยังได้เสนอว่าไม่ควรอย่างยิ่งที่จะให้อาจารย์ใหม่ หรือผู้ที่ไม่เคย มีประสิทธิภาพในการสอน ทำหน้าที่เป็นครูที่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดัลตัน (Dalton, 1965 : 890 - 891 A) ที่พบว่า ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นครูที่เลี้ยงจะต้องมี ประสิทธิภาพในการสอนเป็นอย่างดี และจะต้องเข้าใจบทบาทของตนเองอย่างดั่งแท้

การคัดเลือกครูที่เลี้ยง โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัวย่อมกระทำได้ยาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนฝึกสอนแต่ละแห่ง ย่อมมีสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม คุณสมบัติทั่ว ๆ ไปของครูที่เลี้ยง ได้แก่ (วิทยาลัยครูจันทระเกษม 2522 : 14)

1. มีวุฒิทางครู
2. มีมนุษยสัมพันธ์
3. มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถในการนิเทศศึกษาฝึกสอนได้เป็นอย่างดี
4. เป็นครูประจำชั้นหรือประจำวิชาที่นักศึกษาจะต้องไปฝึกสอน
5. เห็นความสำคัญและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการนิเทศการสอน เช่น สังเกตการสอนของนักศึกษาร่วมกับอาจารย์นิเทศอย่างสม่ำเสมอ
6. มีประสิทธิภาพในการสอน และมีความสามารถในหน้าที่ครูได้เป็นอย่างดี
7. สามารถทำงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนได้เป็นอย่างดี
8. สามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาประกอบการสอนได้

ลักษณะของครูที่ดีและลักษณะของการสอนที่ดี

ผลิตผลทางการศึกษาคือว่าเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยสร้างความมั่นคงและความเจริญให้กับประเทศชาติ องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้ผลิตผลทางการศึกษาได้บรรลุตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ คือ ครู ครูที่ดีย่อมมีประสิทธิภาพในการช่วยให้ผลของการเรียนรู้ และผลผลิตจากการศึกษามีการก้าวกระโดดการยกย่อง จักหมะครูที่ดีจึงเป็นสิ่งที่น่าศึกษา เพื่อจะได้เป็นแบบอย่างสำหรับการผลิตครูต่อไป เฉลียว นูร์รักกี และคณะ (เฉลียว นูร์รักกี และคณะ 2520 : 367 - 369) กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้ คือ มีความรู้ดี สอนดี สุภาพดี ความประพฤติดี และมีน้ำใจประชาธิปไตย นอกจากนี้ลักษณะของครูในสังคมปัจจุบันควรมีคุณลักษณะ 7 ประการ คือ ด้านความประพฤติ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสามารถในการสอน ด้านการปกครองนักเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการทำงานนอกเวลาและงานอดิเรก (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518 : 4 - 5)

สุภาพ วาจาดีเยี่ยม (สุภาพ วาจาดีเยี่ยม 2519 : 216 - 217) เสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะครูสอนที่ดี ดังนี้

1. มีความรู้ในเรื่องเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี นั่นคือ มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนที่จะทำการสอน มีความละเอียดในเนื้อหาที่จะสอน โดยรู้จักต้นตอว่าทั้งในตำรา หนังสือ และเอกสาร ไม่กว้างขวางและครอบคลุมเนื้อหาที่จะสอน
2. มีความเข้าใจในตนเองในขณะการสอน แต่ศึกษาไม่ควรมีความวิตกกังวลประหม่า ที่แท้ หรือว้าวุ่นใจจากเงินไป
3. รู้จักใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม คือ มีความสามารถหรือรู้จักใช้วิธีการสอนในการบ่งชี้การออกแบบต่าง ๆ ที่ได้เล่าเรียนมานำมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับบทเรียนใดวิชาไหน ๆ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการวางแผนและเลือกวิธีสอนให้ถูกต้องเหมาะสม จึงจะทำให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมรรถภาพในการถ่ายทอดความรู้ หรือความสามารถในการเลือกใช้ กลวิธีการสอน นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในอันที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูจึงต้องมีความสามารถและทักษะในกลวิธีการสอนต่าง ๆ เพื่อให้การสอนบรรลุจุดประสงค์ตามต้องการ ถึงแม้ว่าครูจะเป็นผู้มีความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ และเป็นผู้ที่ไม่เผลอไปอยู่กับคุณธรรมและวัฒนธรรม ก็จะไม่เกิดผลดีต่อการอบรม และการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ถ้าขาดครูที่มีความสามารถในกลวิธีการสอน (บุญถิ่น อัตถากร 2514 : 141 - 146) คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา 2518 : 143) กล่าวถึงบทบาทของครูที่พึงประสงค์ที่เฝ้าระวังบทบาทของนักเรียนในด้านการเลือกวิธีการสอนของครู ดังนี้

1. เปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ออก ผู้แสดงนำในการเรียนรู้ เป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่ม นักเรียนรู้ได้เรียนรู้บทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ และนำไปสู่จิตวิสัยศึกษามากกว่า เลือกรูปแบบของตนเองโดยไม่มีการบังคับ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอิสระอย่างเหมาะสม

2. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีความสามารถในการทำงานรวมกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น มีความอดกลั้น มั่นนัยในตนเอง สำนึกในสิทธิของตนเองและผู้อื่น เคารพกฎของสังคมในการอยู่ร่วมกัน รู้จักใช้สิทธิและพิทักษ์สิทธิ รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมรู้แสรุขนะ เคารพเสียสละส่วนมาก และรับฟังเสียงส่วนน้อย

3. สนใจศึกษารวมและแตกต่างของนักเรียนในแต่ละสังคม ให้ความรักและความสนทนากับนักเรียน

4. พยายามลดความสนใจ ความสามารถและความคิดของนักเรียน เพื่อหาทางส่งเสริมแนะนำการเลือกวิชาและอาชีพที่เหมาะสม

5. ส่งเสริมให้นักเรียนมีผลผูกพันในคุณธรรม วัฒนธรรม โดยไม่หลงไหลในวัตถุและเห็นคุณค่าของการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ

วิธีสอนมีความสำคัญอย่างมากแก่นักการศึกษามานานถือว่าวิธีสอน หรือกระบวนการ (Process) มีความสำคัญยิ่งกว่าเนื้อหา หรือความรู้ (Content) ที่ต้องสอนจริง ๆ เสียอีก เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าความรู้อย่างหนึ่งที่ตายตัว อาจเปลี่ยนแปลงได้เสมอ แต่กระบวนการนั้นไม่ใคร่มีการเปลี่ยนแปลงนัก ผู้ที่ใดเรียนรู้กระบวนการสร้างความรู้ใหม่ ก็สามารถที่จะใช้ความรู้ในเรื่องนี้ ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ได้เรื่อยไป ไม่ว่าข้อเท็จจริง หรือกฎเกณฑ์ความรู้จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม (สุนทร สุนันท์ชัย 2514 : 189)

ครูสอนไม่เพียงแต่จะรู้เนื้อหาวิชาการเป็นอย่างดีเท่านั้น ครูควรจะมีพฤติกรรมการสอนที่ก่อให้เกิดผลอย่างสูงสุดโดยการใช้เวลาน้อยที่สุด องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้พฤติกรรมการสอนบรรลุจุดประสงค์ ได้แก่ วิธีการสอนต่าง ๆ อุปกรณ์ คำราประกอบ การเรียนการสอน ตลอดจนการนำข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (พจน์ สะเพียรชัย 2515 : ๓ - 3)

ในคานเทคนิควิธีการสอนหรือทักษะการสอนเพื่อให้การสอนบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สุกัญญา ชารีวรรณ และคนอื่น ๆ (สุกัญญา ชารีวรรณ และคนอื่น ๆ 2520 : 157 - 160) กล่าวว่า ครูสอนควรได้รับการฝึกฝนในทักษะต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน ทักษะการใช้คำถาม ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการใช้อุปกรณ์ ทักษะการใช้กระดานดำ ทักษะการสร้างความสนใจ ทักษะการเสริมสร้างกำลังใจ ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการอธิบายและเล่าเรื่อง ทักษะการยกตัวอย่าง

จะเห็นว่าสมรรถภาพด้านการถ่ายทอดความรู้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครู ถึงแม้ว่าครูจะมีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้งมากเพียงใดก็ตาม ถ้าครูไม่สามารถดึงความรู้ที่มีอยู่ในตัวเองออกมาใช้ได้ ก็ย่อมเป็นความรู้ที่เกิดความสูญเปล่า เพราะไม่สามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่นักเรียนได้ ดังนั้น ทักษะและความสามารถต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวครูแล้ว แต่ยังไม่ขาดความชำนาญ จึงควรได้รับการศึกษา ฝึกฝนอบรมเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นครูจะต้องสามารถจัดการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร

ที่กำหนดไว้ ต้องมีความเข้าใจในจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัดและความสามารถพิเศษของนักเรียนแต่ละคน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่สามารถช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียนดียิ่งขึ้น

สุพัตรา ภักดีประไพ (สุพัตรา ภักดีประไพ 2513 : 34) ทาการวิจัยลักษณะครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า ลักษณะครูที่ดีในทัศนะของนักเรียนมีดังนี้ คือ มีวิธีการสอนที่ดี บุคลิกภาพที่สง่างาม เข้มงวดเป็นครั้งคราว แต่โดยปกติควรใจดี ทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผน

การจัดการสอนและการจัดห้องเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของลักษณะการสอนที่ดี การจัดการสอนและการจัดห้องเรียนมีความหมายมากกว่าการที่ครูทำให้นักเรียนในห้องเรียนเรียนร้อยฟังครูสอน หรือการดำเนินการสอนของครูเป็นไปอย่างดีเท่านั้น หากแต่มีสิ่งซึ่งครูจะต้องพิจารณาประกบกันอีกหลายประการ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน การใช้อุปกรณ์ คู่มือครู การใช้แหล่งวิชาหรือทรัพยากรจากท้องถิ่น ประสิทธิภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของโรงเรียนที่มีอยู่ บรรยากาศในห้องเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

การสอนของครูจะสำเร็จลงได้นั้นการจัดการสอนและการจัดห้องเรียนต้องได้รับการจัดและควบคุมอย่างเหมาะสม สภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ความสะดวกในการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน การจัดมุมห้องให้น่าสนใจ การจัดที่นั่งของนักเรียนตามลักษณะการสอน การทำงานของนักเรียน การควบคุมแสงสว่าง แผนปฏิบัติงานที่ยืดหยุ่นได้ตามสมควร และบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ล้วนแต่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดการสอนและการจัดห้องเรียน (ทองทิพย์ วรรณพจน์ และคนอื่น ๆ 2521 : 193 - 209)

ละเมียด ลิ้มอักษร (ละเมียด ลิ้มอักษร 2517 : 11) ให้ทัศนะเกี่ยวกับห้องเรียนที่ดีว่า ในโรงเรียนเด็กใช้ชีวิตอยู่ในห้องเรียนมากที่สุด ห้องเรียนเป็นทั้งสถานที่ให้ความรู้ ให้อบรมสั่งสอนและฝึกหัดการงานต่าง ๆ ห้องเรียนจึงมีอิทธิพลต่อชีวิตการเรียนรู้ของเด็กเป็นอันมาก

ส่วนความมุ่งหมายในการจัดห้องเรียนนั้น ละเมียด ลิมอักษร (ละเมียด ลิมอักษร 2517 : 37) เสนอว่า การจัดห้องเรียนมีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในห้องเรียนที่ดี จัดสภาพแวดล้อมทาง ๆ ภายในห้องเรียน เพื่อสนับสนุนการทำงานเป็นหน่วยให้เกิดวินัย เกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมการวางแผนงานร่วมกัน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกันกับความต้องการเป็นรายบุคคล และความต้องการของกลุ่มในชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการสอนของครูและการเรียนของนักเรียน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ นอกจากหลักการและความมุ่งหมายสำคัญในการจัดการสอน และการจัดห้องเรียนเป็นสิ่งที่ครูควรจะต้องทำความเข้าใจแล้ว ยังมีทักษะและความสามารถต่าง ๆ ที่ครูควรได้รับการฝึกฝนอบรม เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครูได้เสนอทักษะและความสามารถที่ครูควรได้รับการฝึกฝนอบรมไว้ดังนี้ คือ มีความสามารถที่จะเข้าใจได้ว่า พฤติกรรมของนักเรียนคนใดให้ความสนใจ หรือขาดการเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน ดูแลให้มีการร่วมมือร่วมใจในชั้นเรียน แสวงหาทางเอาการเอางาน ให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักเรียน สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันได้อย่างรวดเร็ว สามารถควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนที่ก่อความวุ่นวาย หรือไม่ร่วมมือภายในห้องเรียนได้ จัดระบบสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน สร้างระบบการทำงานในห้องเรียน สามารถจัดการ และดูแลทุกข์สุขแก่นักเรียนในห้องเรียนได้ ให้ความสนใจแก่นักเรียนทั้งหมด ตลอดจนความสามารถในการดึงความสนใจไปสู่บทเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2519 : 22)

การประเมินผลการสอนของครู นับเป็นเรื่องสำคัญในการเรียนการสอนประการหนึ่ง เพราะเป็นขบวนการที่ช่วยตัดสินความมีประสิทธิภาพในการสอน ผลของการประเมินจะช่วยทำให้ครูได้เห็นภาพสะท้อนว่า ตนเป็นครูอย่างไร ทำหน้าที่ใดครบถ้วน และเพิ่มความสามารถแล้วหรือยัง มีส่วนใดบกพร่อง และสมควรได้รับการแก้ไข เพื่อให้การเรียนของนักเรียน และการสอนของครูบรรลุเป้าหมายตามต้องการ ดังนั้น ถ้าครู

ผู้สอนได้มีการประเมินผลการสอนของตนเองเป็นระยะสม่ำเสมอแล้ว ย่อมเป็นที่เชื่อได้ว่า การสอนของครูต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้น วิทยุ สาทร (วิทยุ สาทร 2519 : 85 - 86) เสนอกระบวนการในการประเมินผลงานออกเป็น 4 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลงานให้แน่นอน ว่ามีความต้องการจะประเมินผลงานด้านใด

2. กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงาน

3. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ

4. แปลผลของข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้

ข้อมูลต่าง ๆ มีความสำคัญในการประเมินผลการสอนของครู การนำข้อมูลที่ได้มาแปลผล ถ้าเป็นข้อมูลที่ถูกตรงกับสภาพความเป็นจริง ผลที่ได้จะทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูก็มากยิ่งขึ้น อุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2518 : 86) เสนอแนะว่า การประเมินผลการสอนของครู ควรจะประเมินให้ครอบคลุมเนื้อหาต่อไปนี้ คือ เนื้อหาวิชาที่สอน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การให้งานแก่นักศึกษา การประเมินผล วิทยากรและเอกสารประกอบการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ทักษะคติ ต่อวิชาที่เรียน ความคาดหวังของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และบุคลิกภาพของผู้สอน

การสังเกตการสอน

การสังเกตการสอน เป็นการศึกษาพฤติกรรมการสอน การแนะแนวและการปกครองชั้นเรียน และพฤติกรรมตอบสนองของผู้เรียนอันได้แก่ การเรียนรู้ ความมีวินัย และความเป็นอยู่ในห้องเรียนขณะที่ครูกำลังสอนอยู่ การสังเกตการสอนของนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครูมีความจำเป็นมาก เพราะนักศึกษาจะได้สร้างประสบการณ์ในการสอนของตนเอง ประเมินผลการสอนของผู้สอนและเปรียบเทียบการสอนของครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ตามหลักวิชาการสอนที่ได้ศึกษาไปแล้วในภาคทฤษฎี (สมบัติ แสงรุ่งเรือง 2524 :

195 - 196) การสังเกตการสอนของนักศึกษาที่จะเป็นครูมีจุดประสงค์ดังนี้ คือ

1. เพื่อสร้างประสบการณ์สอนในสภาพแวดล้อมอันแท้จริง มีนักเรียน มีห้องเรียน มีบทเรียน มีครูและมีบรรยากาศของการเรียนการสอน
2. เพื่อปรับปรุงการสอนของตนเองโดยสังเกตเทคนิค วิธีการของครูคนอื่น เพื่อนำมาดัดแปลงใช้บ้าง
3. เพื่อศึกษาด้านการสังเกตการเรียนการสอนโดยศึกษาวิธีสอน ศึกษาเด็ก การควบคุมชั้น การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ในการสังเกตการสอน นักศึกษาจะได้สังเกตพฤติกรรมและบทบาทของครู นักเรียน เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งห้องเรียนสถานที่เรียน และอุปกรณ์ ครูและนักเรียน ดูเหมือนจะเป็นจุดศูนย์กลางแห่งความสนใจของผู้สังเกต โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการแสดงปฏิริยาโต้ตอบ หรือปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างครู กับนักเรียน

ไรอันส์ (Ryans. 1965 : 82) ได้ทำการค้นคว้าถึงลักษณะของครูโดยใช้วิธี The Critical Incident Technique เริ่มด้วยการหาพฤติกรรมของครูที่มัก จะเกิดขึ้นบ่อย ๆ ด้วยการเฝ้าการสังเกตและค้นหาพฤติกรรมที่สำคัญ ๆ จากการเฝ้าครู ร่วมมือเขียนเหตุการณ์วิกฤติที่เกิดขึ้นในห้องเรียน (Critical Classroom Incidents) แล้วรวบรวมพฤติกรรมเหล่านั้นไว้เช่น พฤติกรรมที่ดี คือ ราวเรียงแจ่มใส มีอารมณ์ขัน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พฤติกรรมที่ไม่ดี เช่น อารมณ์ไม่ดี เคร่งขรึม ใช้ ความเห็นของตนเองเป็นใหญ่ เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ของครูในห้องเรียนนั้น นักเรียนสังเกตเห็นตลอดเวลา หากเป็นพฤติกรรมที่ดี ก็จะมีผลช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดี หากเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดีก็จะส่งผลในทางตรงกันข้าม (ดูรายละเอียด ภาคผนวก ค.)

ความสัมพันธ์ทางการเรียน

ละออ กาญจนวนิช (ละออ กาญจนวนิช 2512 : 143) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาเอก กับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนของนักศึกษาระดับ ป.กศ. ปีที่ 2 ของวิทยาลัยครูสวนกลางพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษานึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในกลุ่มนักศึกษาชาย ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนมีความสัมพันธ์กันในทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดฟ (Dove. 1960 : 4042) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบางประการของนักศึกษากับความสำเร็จในการฝึกสอน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนสูงด้วย แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนมีความสัมพันธ์ในทางบวก และบรูโน (Bruno. 1970 : 660 A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยสะสมกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนของนักศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสมกับผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีคุณลักษณะด้านการสอนและมีเหตุผลสูงด้วย (อะเอียค บุญเกิด 2513 : 75 - 80) ซึ่งคุณลักษณะนี้เป็นคุณลักษณะของครูที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก (มัทธนา ปิยะมาศ 2511 : 98)

3. ลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ดี

ฟูลเลอร์ (Fuller. 1964 : 2799 - 2880) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาฝึกสอน พบว่า นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการสอนมีคุณลักษณะดังนี้คือ

มีความยุติธรรม ความเมตตากรุณา ต้นตัวอยู่เสมอ มีรูปร่างหน้าตาเป็นที่น่าสนใจ มีความรับผิดชอบ มีความมั่นคงสม่ำเสมอและมีท่าทางดี ส่วนนักศึกษาที่ไม่ประสบ ความสำเร็จในการฝึกสอนคือชอบหลีกเลี่ยงงาน อารมณ์ไม่ดีเป็นกิจ ไม่มีระเบียบ และไม่มีการฝึกหัด

มอริสัน (Morrison. 1962 : 158 - 159) ได้ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับการปฏิบัติงานระหว่างฝึกสอนของนักศึกษาโดยให้อาจารย์นิเทศก์เป็นผู้จัดอันดับความสำคัญของคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ผลปรากฏว่า นักศึกษาฝึกสอนที่ดี ต้องมีวิธีการสอนที่ดี จัดกิจกรรมดี รู้จักเลือกใช้อุปกรณ์ และรู้จักค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อยู่เสมอตามลำดับ

คิมเมล (Kimmel. 1965 : 5765 - 5766) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนและความสำเร็จในการฝึกสอน ในทัศนะของอาจารย์นิเทศก์ และนักศึกษาฝึกสอน พบว่า องค์ประกอบทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะต่าง ๆ ของนักศึกษาฝึกสอนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสำเร็จทางการสอน และผลสำเร็จทางวิชาการที่ผ่านมาสามารถพยากรณ์ผลสำเร็จในการสอนได้

ฝ่ายฝึกสอนและบริวารการศึกษาวิทยาลัยครูพิษณุโลก พิษณุโลก (วิทยาลัยครูพิษณุโลก พิษณุโลก 2517 : 9) ได้สรุปคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ดีไว้ว่า ควรจะเป็นผู้ที่มีความประพฤติ กิริยามารยาทดี ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นกันเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยใจรัก และควยความตั้งใจพร้อมทั้งปฏิบัติงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย มีความยุติธรรม หนักแน่นมั่นคง มีลักษณะเป็นผู้นำ เช่น มีความกตริเริ่ม กล้าคิด กล้าทำ เป็นต้น

จากแบบประเมินการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ จะเห็นได้ว่าการ คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านต่อไปนี้ คือ ด้านการเตรียมการสอน เช่น นักศึกษาสามารถกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้ ในด้านการสอน มุ่งเน้นให้นักศึกษาสามารถจัดกิจกรรม

โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม ด้านคุณภาพของความเป็นครู เช่น ให้นักศึกษาสามารถควบคุมอารมณ์ บดบังกิริยาท่าทางท่วงทีที่อาจได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ และแต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามระเบียบการแต่งกายของวิทยาลัย เป็นต้น (ดูรายละเอียดภาคผนวก ง.)

จากเอกสารงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด จะเห็นได้ว่า การฝึกสอนนั้นมีปัญหาและข้อขัดแย้งมากมายหลายประการ โดยเฉพาะข้อขัดแย้งระหว่างนักศึกษาฝึกสอนกับอาจารย์นิเทศก์ นักศึกษาฝึกสอนกับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง และยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ดีไว้มากมายหลายด้าน ผู้วิจัยจึงประสงค์จะทำการสำรวจเพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ และเปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะที่ใดของบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ดังกล่าว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้า

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรทั้งหมด จำนวน 251 คน ประกอบด้วย นักศึกษาฝึกสอน จำนวน 109 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 33 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 109 คน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมของนักศึกษาฝึกสอนเป็นแบบประเมินชนิด

มาตราส่วนประมาณค่า

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดน้ำหนักคะแนนของตัวเก็บในแบบประเมินแต่ละข้อดังนี้

- ให้คะแนน 5 สำหรับคำตอบที่แสดงว่าดีมาก
- ให้คะแนน 4 สำหรับคำตอบที่แสดงว่าดี
- ให้คะแนน 3 สำหรับคำตอบที่แสดงว่าพอใช้
- ให้คะแนน 2 สำหรับคำตอบที่แสดงว่าอ่อน
- ให้คะแนน 1 สำหรับคำตอบที่แสดงว่าอ่อนมาก

2.2 การสร้างแบบประเมิน เป็นการดังนี้

2.2.1 ศึกษาโครงการฝึกสอน เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกสอน

2.2.2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และนักกีฬาที่ผ่านการฝึกสอนมาแล้ว

2.2.3 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถามตามวิธีของ **ลิเคอร์ท (Likert's Scale)**

2.2.4 ศึกษาและสำรวจคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนจากสถาบันผลิตครูต่าง ๆ มาเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมคุณลักษณะด้านต่าง ๆ 8 ประการ คือ ด้านบุคลิกภาพ ความมีเล่ห์ทางอารมณ์ การปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ความคิดริเริ่ม ความรับผิดชอบในหน้าที่ การเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ความรู้ด้านวิชาการ การใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์

2.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่ร่างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จำนวน 80 ข้อ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และขอความร่วมมือจากอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยงตรวจสอบเนื้อหาให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา หาคุณภาพของแบบประเมินด้านความเที่ยงตรง (validity) ตรวจสอบความชัดเจน ตลอดจนแก้ไข

สํานวนภาษาที่ใช้ในข้อประเมิณโคขประเมิณที่มีความสมบูรณ เพื่อใช้เป็นแบบประเมิณ 50 ขอ

2.3.2 นาแบบประเมิณคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ไปทดลองกับนักศึกษา ฝึกสอนวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก จนวน 50 คน เพื่อหาคุณภาพและปรับปรุง แบบประเมิณ

2.3.3 หาานาจจําแนกของแบบประเมิณเป็นรายข้อ (Item Discrimination) โดยคําเนินการดังนี้

2.3.3.1 คัด 25% ของผู้ได้คะแนนสูง และ 25% ของผู้ได้คะแนนต่ำ จากผู้ตอบแบบประเมิณทั้งหมดมาเป็นตัวแทนในการวิเคราะห์ค่าอำนาจจําแนกของแบบประเมิณเป็นรายข้อ

2.3.3.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความแปรปรวน (S^2) ของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูงและกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำเป็นรายข้อ แล้วหาอัตราส่วนวิกฤติ ($t - ratio$) โดยใช้ $t - test$

2.3.3.3 เลือกข้อคำถามที่มีค่าอัตราส่วนวิกฤติ t ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โคขคำถามไว้ทั้งหมด 50 ขอ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 2.00 - 7.50 ดังแสดงรายละเอียดค่า t ไว้ในภาคผนวกของ จ.

2.3.3.4 หาความเชื่อมั่นของแบบประเมิณ (Reliability) ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่เลือกได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธี Coefficient ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิณ .971 นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนาแบบประเมิณไปให้กลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมิณคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน จนวน 251 ฉบับ และรวบรวมแบบประเมิณทั้งหมดคืนด้วยตนเอง ได้แบบประเมิณคืนมาครบทั้ง 251 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบประเมิณที่ส่งไป นามาจากแนกตาม

ตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างถึงแก่งวไน้ตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

	ประสบการณ์ในการนิเทศ N = 33		ประสบการณ์ในการสอน N = 109			ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน N = 109	
	ต่ำกว่า 3 ปี	3 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 2.50	2.50 ขึ้นไป
นักศึกษาฝึกสอน	-	-	-	-	-	51	58
อาจารย์นิเทศก์	11	22	-	-	-	-	-
ครูพี่เลี้ยง	-	-	26	72	11	-	-
รวม (คิดเป็นร้อยละ)	11 33.33	22 66.67	26 23.86	72 66.05	11 10.09	51 46.79	58 53.21

จากข้อมูลจากแบบประเมินที่ได้รับคืนจากนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ปรากฏว่านักศึกษาฝึกสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.50 คิดเป็นร้อยละ 46.79 ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 53.21 อาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่ำกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 66.67 ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.86 5 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.05 และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.09

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางค่ากับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

1.1 ตรวจสอบจำนวนแบบประเมินและแบบสอบถามที่ได้รับคืน
จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา เพื่อถือเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.2 ทดสอบสมมุติฐาน ข้อ 1 และข้อ 3 ซึ่งเป็นการทดสอบ
นัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดย
การวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way
Analysis of Variance) ใช้สูตร (Linguist. 1956 : 56)

$$F = \frac{MS_A}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่พิจารณาใน F - distribution

MS_A แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้
วิธีของ Newman - Keul Method (Winer. 1971 . 210 - 218)

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\sqrt{MS_{error}/n}}$$

เมื่อ q แทน ค่า q - distribution

$\bar{T}_{largest}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{T}_{smallest}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

MS_{error} แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

n แทน ตัวกลางฮาร์โมนิก

1.3 ทดสอบสมมุติฐาน ข้อ 2 และข้อ 4 ซึ่งเป็นการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t - test ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.3.1 การหาสถิติพื้นฐาน

คะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

คะแนนความแปรปรวน (s^2) คำนวณจากสูตร

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ s^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3.2 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม คำนวณจากสูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าเฉลี่ยที่จะพิจารณาใน t - distribution

$\bar{x}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{x}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

t แทน อัตราส่วนวิกฤติใน t - distribution

F แทน อัตราส่วนวิกฤติใน F - distribution

df แทน degree of freedom

SS แทน Sum Square

MS แทน Mean Square

q แทน q - statistic

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้จัดทำตามลำดับชั้นดังนี้

1. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบสต์ (Best. 1963 : 158 - 159) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.6668 - 5.0000	อยู่ในเกณฑ์มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.3334 - 3.6667	อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.0000 - 2.3333	อยู่ในเกณฑ์น้อย

2. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบสท์

3. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบสท์

4. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบสท์

5. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบสท์

6. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยใช้อัตราส่วน F และใช้ q - statistic ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

7. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยใช้อัตราส่วน F และใช้ q - statistic ตรวจสอบความแตกต่างแต่ละคู่

8. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน โดยใช้ t - test

9. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยใช้ $t - test$

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงซึ่งปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.
นักศึกษา	108	3.780	0.770
อาจารย์นิเทศก์	33	3.410	0.780
ครูพี่เลี้ยง	108	3.797	0.771

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูพี่เลี้ยงประเมินคุณลักษณะส่วนรวมของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุด 3.797 รองลงมาคือการประเมินคุณลักษณะ โดยนักศึกษาเอง 3.780 สำหรับอาจารย์นิเทศก์ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง 3.410

2. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมิน ของ นักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน	นักศึกษา N = 109		อาจารย์นิเทศก์ N = 33		ครูพี่เลี้ยง N = 109	
	$\bar{X}$	ลำดับที่	$\bar{X}$	ลำดับที่	$\bar{X}$	ลำดับที่
ด้านบุคลิกภาพ	3.227	4	3.610	1	4.020	1
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	3.860	3	3.983	3	3.922	3
ด้านการปกครองชั้นและ ความสัมพันธ์กับนักเรียน ในชั้นที่สอน	4.054	2	3.607	2	3.914	4
ด้านความคิดริเริ่ม	3.280	8	3.159	8	3.494	8
ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่	4.057	1	3.469	4	4.013	2
ด้านการเตรียมการสอนและ ทักษะในการสอน	3.785	5	3.374	5	3.716	6
ด้านความรู้ทางวิชาการ	3.687	6	3.287	6	3.780	5
ด้านการใช้ภาษาการใช้ กระตือรือร้นและอุปกรณ์	3.661	7	3.268	7	3.694	7

จากตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษาประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความรับผิดชอบในหน้าที่ 4.057 รองลงมาได้แก่ ด้านการปกครอง

ชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน 4.054 ด้านความมั่นคงทางอารมณ์
3.806 ตามลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับที่สุด คือ ด้านความคิดริเริ่ม 3.380

อาจารย์นี้เทกต์ประเมินคุณลักษณะในประเด็นค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์
ปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ 3.610 รองลงมาคือ ด้าน
การปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความมั่นคงทางอารมณ์
(3.583) ตามลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านความคิดริเริ่ม 3.159

ครูพี่เลี้ยงประเมินคุณลักษณะในประเด็นค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากและ
ปานกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ 4.020 รองลงมาคือ ด้าน
ความรับผิดชอบในหน้าที่ 4.013 และด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 3.922 ตามลำดับ
ค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือด้านความคิดริเริ่ม 3.494

3. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในประเด็นของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จาก
การประเมินของอาจารย์นี้เทกต์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน ดังปรากฏใน
ตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน	ประสบการณ์ของอาจารย์นิเทศก์			
	ต่ำกว่า 3 ปี N = 11		3 ปีขึ้นไป N = 22	
	$\bar{X}$	ลำดับที่	$\bar{X}$	ลำดับที่
ด้านบุคลิกภาพ	3.675	2	3.577	1
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	3.673	3	3.568	2
ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียน ในชั้นที่สอน	3.836	1	3.480	3
ด้านความคล่องตัว	3.409	7	3.034	8
ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่	3.636	4	3.386	4
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน	3.540	5	3.319	5
ด้านความรู้ทางวิชาการ	3.318	8	3.272	6
ด้านการใช้ภาษาการสื่อสารความเข้าใจและอุปถัมภ์	3.154	6	3.168	7

จากตาราง 4 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่ำกว่า 1-3 ปี ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน 3.836 รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ 3.675 และด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 3.673 ตามลำดับ สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย

คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ 3.318

อาจารย์นิเทศที่มีประสบการณ์มากกว่า 3 ปีขึ้นไป ประเมินคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกสอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านบุคลิกภาพ 3.577 รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 3.568 และด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียน ในชั้นที่สอน 3.490 ตามลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านความคิดริเริ่ม 3.034

4. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยของการประเมินคุณลักษณะของแคะละคานของนักศึกษา
ฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน	ประสบการณ์ในการสอนของครูพี่เลี้ยง					
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี	
	n = 26		N = 72		N = 11	
	$\bar{x}$	ลำดับ ที่	$\bar{x}$	ลำดับ ที่	$\bar{x}$	ลำดับ ที่
ด้านบุคลิกภาพ	3.945	2	4.047	2	4.025	2
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	3.836	4	3.923	4	4.113	1
ด้านการปกครองชั้นและคามสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน	3.861	3	3.924	3	3.981	3
ด้านความคิดริเริ่ม	3.519	8	3.555	8	3.318	8
ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่	4.019	1	4.048	1	3.772	4
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน	3.716	7	3.737	6	3.683	5
ด้านความรู้ทางวิชาการ	3.721	5	3.828	5	3.590	7
ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์	3.675	6	3.715	7	3.595	6

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ 4.019 รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ 3.945 และด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน

3.86 ตามลำดับ ด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย คือ ด้านความคิดริเริ่ม 3.519

ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 - 10 ปี มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ 4.048 รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ 4.047 ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน 3.924 สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้ายด้านความคิดริเริ่ม 3.555

ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 4.113 รองลงมาคือ ด้านบุคลิกภาพ 4.024 และด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน 3.981 สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านความคิดริเริ่ม 3.318

5. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแง่คะแนนของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยผลของการประเมินคุณลักษณะแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน	ต่ำกว่า 2.50 N = 51		2.50 ขึ้นไป N = 58	
	$\bar{X}$	ลำดับ ที่	$\bar{X}$	ลำดับ ที่
ด้านบุคลิกภาพ	3.865	4	3.799	5
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	3.901	3	3.823	3
ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียน ในชั้นที่สอน	4.124	1	3.993	2
ด้านความกตริเริ่ม	3.387	8	3.375	8
ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่	4.034	2	4.077	1
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน	3.715	5	3.840	4
ด้านความรู้ทางวิชาการ	3.656	6	3.732	7
ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์	3.571	7	3.742	6

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 ลงมา ประเมินคุณลักษณะที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน 4.125 รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ 4.034 และด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 3.901 ตามลำดับ สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านความคิดริเริ่ม 3.387 นักศึกษาฝึกสอนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนเฉลี่ย

ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ 4.077 รองลงมาคือ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน 3.993 และด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 3.823 ตามลำดับ สำหรับค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ ด้านความกตริเริ่ม 3.375

6. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ นักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ดังปรากฏในตาราง 7 - 19

6.1 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครู พี่เลี้ยง ซึ่งผลปรากฏในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	250.8278	125.4139	10.7551*
ภายในกลุ่ม	248	2891.8973	11.6608	
รวม	250	3142.7251		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่า ผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงใช้ q - statistic ทราบสอบ
คะแนนเฉลี่ยซึ่งผลปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง
โดยใช้ q - statistic

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{x}$	อาจารย์นิเทศก์ 25.6060	นักศึกษา 27.0458	ครูพี่เลี้ยง 28.5045
อาจารย์นิเทศก์	25.6060	-	1.4398	2.8985
นักศึกษา	27.0458	-	-	1.4587
ครูพี่เลี้ยง	28.5045	-	-	-

	r	2	3
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q.05 (r, 248)	2.7720	3.314
	q.05 (r, 248)	2.0875	2.4957

จากตาราง 8 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะ
ของนักศึกษาฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของครูพี่เลี้ยงสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ
อาจารย์นิเทศก์ ส่วนอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา และนักศึกษากับครูพี่เลี้ยง ประเมิน
คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และ
ครูพี่เลี้ยง ซึ่งผลปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และ
ครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	20.6360	10.3180	1.4548
ภายในกลุ่ม	248	1758.8780	7.0922	
รวม	250	1779.5140		

จากตาราง 9 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และ
ครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.3 เปรียบเทียบผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านการปกครอง
ชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์
นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ซึ่งผลปรากฏในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	87.7728	43.8864	3.5961*
ภายในกลุ่ม	248	3026.5061	12.2036	
รวม	250	3114.2789		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ *q* - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ซึ่งผลปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมิน
ของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยใช้ q - statistic

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
		อาจารย์นิเทศก์	ครูพี่เลี้ยง	นักศึกษา
		18.2121	18.6238	20.0733
อาจารย์นิเทศก์	18.2121	—	1.4117	1.8612
ครูพี่เลี้ยง	19.6238	—	—	0.4495
นักศึกษา	20.0733	—	—	—

	r	2	3
MS_{error}/n	q. 05 (r, 248)	2.772	3.314
	q. 05 (r, 248)	2.1358	2.5537

จากตาราง 11 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้
จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ในด้านการปกครองชั้น
และความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อ
วิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นรายคู่

6.4 เปรียบเทียบความแตกต่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ในด้านความคิดริเริ่ม ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์บัณฑิต และ
ครูพี่เลี้ยง ดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนใน
ด้านความคิดริเริ่มที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์บัณฑิต และครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	75.9574	37.9787	1.3417
ภายในกลุ่ม	248	7019.9788	28.3063	
รวม	250	7095.9352		

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษา อาจารย์บัณฑิต และครูพี่เลี้ยง
ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความคิดริเริ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

6.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ซึ่งผลปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	147.7787	73.8893	14.5581 [*]
ภายในกลุ่ม	248	1258.6357	5.0751	
รวม	250	1406.4144		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ยซึ่งปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และ
ครูพี่เลี้ยง โดยใช้ q - statistic

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
		อาจารย์นิเทศก์	นักศึกษา	ครูพี่เลี้ยง
		13.9090	16.1559	16.2018
อาจารย์นิเทศก์	13.9090	-	2.2469	2.2928
นักศึกษา	16.1559	-	-	0.0459
ครูพี่เลี้ยง	16.2018	-	-	-

	r	2	3
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q.05 (r, 248)	2.772	3.314
	q.05 (r, 248)	1.3771	1.6463

จากตาราง 14 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์
กับครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า
คะแนนเฉลี่ยของครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์นิเทศก์ ส่วน
นักศึกษากับครูพี่เลี้ยงประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านความรับผิดชอบในหน้าที่
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.6 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ซึ่งผลปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	658.1867	329.0933	9.0875 *
ภายในกลุ่ม	248	8981.0285	36.2138	
รวม	250	9639.2152		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ในด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบ คะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยใช้ q - statistic

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
		อาจารย์นิเทศก์	ครูพี่เลี้ยง	นักศึกษา
		36.1818	40.8807	41.0550
อาจารย์นิเทศก์	36.1818	-	4.6989	4.8732
ครูพี่เลี้ยง	40.8807	-	-	0.1743
นักศึกษา	41.0550	-	-	-

	r	2	3
$\sqrt{MS_{error}/n}$	q.05 (1, 248)	2.772	3.314
	q.05 (r, 248)	3.6792	4.3986

จากตาราง 16 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์
กับนักศึกษาประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านการเตรียมการสอนและทักษะ
ในการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย
พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์นิเทศก์
ส่วนนักศึกษากับครูพี่เลี้ยงประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านการเตรียมการสอน
และทักษะในการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.7 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความรู้ทางวิชาการที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ดังผลปรากฏในตาราง 17

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ภายในกลุ่ม	2	42.2908	21.1454	1.9702
ระหว่างกลุ่ม	248	2661.6814	10.7325	
รวม	250	2703.9722		

จากตาราง 17 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.8 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	783.7073	391.8536	10.7435 *
ภายในกลุ่ม	248	9045.4521	36.4715	
รวม	250	9829.1594		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ในด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบ
คะแนนเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา
อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยใช้ q - statistic

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
		อาจารย์นิเทศก์	ครูพี่เลี้ยง	นักศึกษา
		35.0909	39.4455	40.6531
อาจารย์นิเทศก์	35.0909	-	4.3586	5.5604
ครูพี่เลี้ยง	39.4459	-	-	1.2018
นักศึกษา	40.6513	-	-	-

	r	2	3
$\sqrt{\frac{MS_{error}}{n}}$	q.05 (r, 248)	2.772	3.314
	q.05 (r, 248)	3.6923	4.414

จากตาราง 19 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์
กับนักศึกษาประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำ
และอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาจากค่า
คะแนนเฉลี่ยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์
นิเทศก์ ส่วนนักศึกษากับครูพี่เลี้ยงประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านการใช้ภาษา
การใช้กระดานดำและอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้น ที่สอนด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน และ ด้านการใช้ภาษาการสื่อสารภาษาเฉพาะอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการประเมินคุณลักษณะในด้านความเข้มแข็งทางอารมณ์ ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความรู้ทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่า "นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะ ของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน"

7. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ นักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยแยกพิจารณา ดังนี้

7.1 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน ซึ่งปรากฏในตาราง 20 - 28

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมิน ของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	17.5021	8.7510	0.7796
ภายในกลุ่ม	106	1189.7457	11.2240	
รวม	108	1207.2678		

จากตาราง 20 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ซึ่งผลปรากฏในตาราง 21

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	15.9577	7.9788	0.9603
ภายในกลุ่ม	106	830.7212	8.3086	
รวม	108	846.6789		

จากตาราง 21 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.3 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการปกครองชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน
ต่างกัน ซึ่งปรากฏในตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของครู
พี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	15.7336	7.8668	0.5556
ภายในกลุ่ม	106	1500.8444	14.1589	
รวม	108	1516.5780		

จากตาราง 22 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ในด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของ
ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา
ฝึกสอนในด้านการคิดริเริ่ม ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน
ต่างกัน ซึ่งปรากฏในตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ในด้านการคิดริเริ่ม ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน
ต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	973.8125	483.9067	9.9769 *
ภายในกลุ่ม	106	5173.1590	48.8033	
รวม	108	6146.9725		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านการคิดริเริ่ม ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ q - statistic ตรวจสอบคะแนนเฉลี่ย ผลปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านความคิดริเริ่ม ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน
โดยใช้ q - statistic

ประสบการณ์ของครูพี่เลี้ยง	$\bar{x}$	$\bar{x}$		
		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
		7.1153	14.0555	14.5454
ต่ำกว่า 5 ปี	7.1153	—	6.9402	7.4301
5 - 10 ปี	14.0555	—	—	0.4899
มากกว่า 10 ปี	14.5454	—	—	—

	r	2	3
$\sqrt{MS_{error}/n}$	$q_{.05}(r, 106)$	2.807	3.366
	$q_{.05}(r, 106)$	8.8916	7.4149

จากตาราง 24 แสดงว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ประเมินคุณลักษณะของ นักศึกษาฝึกสอนในด้านความคิดริเริ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน มากกว่า 10 ปี สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ส่วน ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนระหว่างครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี กับครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.5 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จึงผลปรากฏในตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.4967	0.2483	0.0430
ภายในกลุ่ม	106	611.0630	5.7647	
รวม	108	611.5597		

จากตาราง 25 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7.6 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มี
ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ซึ่งปรากฏในตาราง 26

ตาราง 26 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยง
ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	21.1359	10.5629	0.2672
ภายในกลุ่ม	106	4192.1137	39.5501	
รวม	108	4213.4496		

จากตาราง 26 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มี
ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.7 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการ ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านความรู้ทางวิชาการ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ซึ่งปรากฏในตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการ ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านความรู้ทางวิชาการ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	35.1436	17.5968	0.5836
ภายในกลุ่ม	106	3195.6688	30.1478	
รวม	108	3230.8124		

จากตาราง 27 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านการรู้ทางวิชาการ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.8 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการ ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในการใช้ภาษาการให้กระตือรือร้นและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ซึ่งปรากฏผลในตาราง 28

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของครูที่เลี้ยง
ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	43.8947	21.9473	0.6296
ภายในกลุ่ม	106	3694.8576	34.8571	
รวม	108	3738.7523		

จากตาราง 28 แสดงว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน
ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของครูที่เลี้ยงที่มี
ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปได้ว่า ครูที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของ
นักศึกษาฝึกสอนในด้านความคิดริเริ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนการประเมินคุณลักษณะในกานบุคลิกภาพ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการปกครอง
ชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียม
การสอนและทักษะในการสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านการใช้ภาษาการใช้
กระดานดำและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า "ครูที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะ
ของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน"

8. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน

คุณลักษณะของนักศึกษา	ประสบการณ์ของอาจารย์นิเทศก์				t
	ต่ำกว่า 3 ปี N = 11		3 ปี ขึ้นไป N = 22		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านบุคลิกภาพ	3.6753	0.8497	3.5779	0.7820	0.3187
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	3.6136	0.7222	3.5681	0.7993	0.1646
ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน	3.8363	0.7394	3.4907	0.7672	1.2499
ด้านความคิดริเริ่ม	3.4090	0.7569	3.0340	0.7943	1.3204
ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่	3.6363	0.7803	3.3863	0.7941	0.8629
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน	3.5409	0.7835	3.3193	0.7225	0.7858
ด้านความรู้ทางวิชาการ	3.3181	0.8003	3.2727	0.7539	0.1566
ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์	3.4545	0.5972	3.1680	0.7807	1.1689

จากตาราง 29 แสดงว่า อาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความคิดริเริ่ม ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ และด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า "อาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน"

7.9 เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบ ความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของ
นักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา				t
	ต่ำกว่า 2.50 N = 51		2.50 ขึ้นไป N = 58		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านบุคลิกภาพ	3.8655	0.7924	3.7994	0.7395	0.4434
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	3.9019	0.7879	3.8237	0.7612	0.5262
ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน	4.1254	0.7262	3.9932	0.7603	0.9303
ด้านความคิดริเริ่ม	3.3872	0.7828	3.2750	0.7512	0.0827
ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่	4.0343	0.7452	4.0775	0.7104	0.3094
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน	3.7158	0.8441	3.8401	0.6882	0.8370
ด้านความรู้ทางวิชาการ	3.6568	0.7558	3.7327	0.6152	0.5702
ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์	3.5711	0.7501	3.7420	0.7430	1.1920

จากตาราง 30 แสดงว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่างกัน ประเมินคุณ
ลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้านบุคลิกภาพ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการปกครองชั้น
และความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความคิดริเริ่ม ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่
ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านการใช้ภาษา

การใช้กระดานดำและอุปกรณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ
สมมุติฐานข้อ 4 ที่ว่า "นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะ
ของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน"

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและปรับปรุงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการจัดการฝึกสอน การนิเทศการสอน และการเตรียมตัวนักศึกษา ก่อนออกฝึกสอน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรทั้งหมด ประกอบด้วยนักศึกษาฝึกสอน จำนวน 109 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 33 คน และครูพี่เลี้ยง จำนวน 109 คน รวม 251 คน จำนวนแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำมาใช้ในการวิเคราะห์ในครั้งนี้ 851 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบ เช่น สถานภาพ คะแนนเฉลี่ย และประสบการณ์ของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครู
เพชรบูรณ์ แบ่งเป็น 8 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านความรับผิดชอบทางอารมณ์
3. ด้านการปกครองชั้นเรียน ความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน
4. ด้านความกตเวทิตา
5. ด้านความรับผิดชอบใตหน้าที่
6. ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน
7. ด้านความรู้ทางวิชาการ
8. ด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของ
นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยและประเมิน
ระดับค่าคะแนนเฉลี่ย โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบตต์

2. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จาก
การประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย
แต่ละด้านแล้วจัดอันดับและประเมินระดับค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้าน โดยอาศัยเกณฑ์การ
พิจารณาของเบตต์

3. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จาก
การประเมินของอาจารย์นิเทศก์พี่เลี้ยง ประเมินการนิเทศต่างกัน โดยพิจารณาจาก
คะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านแล้วจัดอันดับและประเมินระดับค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านโดยอาศัยเกณฑ์การ
พิจารณาของเบตต์

4. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของครูที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแล้วจัดอันดับและประเมินคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบสท์

5. ศึกษาผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วจัดอันดับและประเมินระดับค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านโดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาของเบสท์

6. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศ และครูที่เลี้ยง รวมทุกด้าน โดยใช้อัตราส่วน F และใช้ q - statistic ตรวจสอบความแตกต่างแต่ละคู่

7. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของครูที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยใช้อัตราส่วน F และใช้ q - statistic ตรวจสอบความแตกต่างแต่ละคู่

8. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน โดยเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้าน โดยใช้ t - test

9. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้าน โดยใช้ t - test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการประเมินคุณลักษณะโดยรวมของนักศึกษาฝึกสอน โดยนักศึกษา อาจารย์นิเทศ และครูที่เลี้ยง พบว่า ครูที่เลี้ยงจะแก่นักศึกษาประเมินคุณลักษณะโดยรวมของนักศึกษาฝึกสอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง สำหรับอาจารย์นิเทศประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนโดยรวม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. ผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง พบว่า นักศึกษา และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนเจ็ดด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง ยกเว้นด้านความคิดริเริ่มมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับการประเมินของอาจารย์นิเทศก์พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน และพบว่า ทั้งนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความคิดริเริ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอันต่ำสุดท้าย แยกอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

3. ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน พบว่า อาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่ำกว่า 3 ปี ประเมินคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนด้านความคิดริเริ่ม ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สำหรับอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศ 3 ปีขึ้นไป ประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน

4. ผลการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี และ 5 - 10 ปี ประเมินคุณลักษณะที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงเจ็ดด้าน นอกจากด้านความคิดริเริ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ประเมินคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านการปกครองชั้น ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอนมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง นอกนั้น มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และพบว่าครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ทั้งสามกลุ่มประเมินคุณลักษณะด้านความคิดริเริ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอันดับสุดท้าย แต่ก็อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

5. ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า ทั้งนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50 ลงมา และ 2.50 ขึ้นไป ประเมินคุณลักษณะเจ็ดด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงคือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเข้มแข็งทางอารมณ์ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ยกเว้นด้านความคิดริเริ่ม มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่อันดับสุดท้าย แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

6. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาคณาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ผลการวิเคราะห์พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา คณาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 เพียงหาความ คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน และด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ แต่เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่าแต่ละคู่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงสี่ด้าน ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน และเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างในแต่ละด้าน พบว่า

6.1 ความแตกต่างระหว่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาคณาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนระหว่างคณาจารย์นิเทศก์

กับครูที่เลี้ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูที่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.3 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูที่เลี้ยง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูที่เลี้ยง ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.4 ความแตกต่างระหว่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความกตริเริ่ม ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูที่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.5 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูที่เลี้ยง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์กับครูที่เลี้ยง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.6 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์และครูที่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนระหว่าง

อาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.7 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านความรู้ทางวิชาการ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.8 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนระหว่างอาจารย์นิเทศก์กับนักศึกษา และอาจารย์นิเทศก์กับครูพี่เลี้ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้าน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ผลการวิเคราะห์พบว่า ผลการประเมินความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว คือ ด้านความถี่การเขียน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนสูงกว่าครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ส่วนผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ระหว่างครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี กับครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 - 10 ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน 5 - 10 ปี กับครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทำการทดสอบในแต่ละด้านพบว่า

7.1 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านบุคลิกภาพ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.3 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ที่ได้จากการประเมินของ ครูพี่เลี้ยง มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.4 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความคิดริเริ่ม ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผลการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับครูพี่เลี้ยงที่มี ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครู พี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในด้าน ความคิดริเริ่มสูงกว่าครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ส่วนครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี กับครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี และครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ 5 - 10 ปี กับครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกสอนด้านความคิดริเริ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.5 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ใน การสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.6 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มี

ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.7 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านความรู้ทางวิชาการ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอน ต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.8 ความแตกต่างระหว่างผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ด้านการใช้ภาษาการให้คำแนะนำและอุปกรณ ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มี ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกสอนในแต่ละด้าน ที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศ ต่างกัน พบว่า ผลการประเมินทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

9. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ในแต่ละด้าน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ผลการประเมินทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษากันพบว่ามาอภิปรายได้ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้าน ของนักศึกษาฝึกสอนที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง จากการเปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละ ด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครู พี่เลี้ยง พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ด้านความ รับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอบ และด้านการใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 1 ที่ว่า "นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านแตกต่างกัน"

เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ค่านี้คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ ส่วนด้านการปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผลการประเมินคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมาก เมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ จึงไม่พบความแตกต่าง

แสดงให้เห็นว่านักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน สอดคล้องกันในด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านความคิดริเริ่ม และด้านความรู้ทางวิชาการ การที่นักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนสอดคล้องกันดังกล่าว อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาได้เตรียมตัวในเรื่องเนื้อหาความรู้ที่จะสอนเป็นอย่างดี ได้รับความตรวจบันทึกการสอนจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ก่อน มีการเตรียมวัสดุอุปกรณ์ไว้พร้อม ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะใช้แผนภาพและแผนภูมิ (ชาคริต คุปพิทยานนท์ 2515 : 61 - 62) และอาจจะเนื่องจากนักศึกษาเปรียบเสมือนครูใหม่ของนักเรียน นักเรียนย่อมเกรงใจประกอบทั้งมีครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์คอยช่วยเหลือ จึงมีความมั่นใจในการสอน

2. เปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว คือ ด้านความคิดริเริ่ม

แสดงให้เห็นว่า ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ในด้านบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์ การปกครองชั้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน ความรับผิดชอบ การเตรียมการสอนและทักษะในการสอน ความรู้ทางวิชาการ และด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์

สอดคล้องกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า "ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านต่างกัน" ในกรณีที่ครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาทั้ง 7 ด้านสอดคล้องกัน อาจเป็นเพราะว่าในระดับประถม ครูซึ่งแม่อส่วนใหญ่ ร้อยละ 95 จะได้รับการอบรมหลักสูตรใหม่แล้ว แต่ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจและไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน คือครูยังเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมน้อย ครูยังไม่ปฏิบัติตามกิจกรรมในแผนการสอนใหม่ ก้นัดการสอนแยกเป็นรายวิชามากกว่าการบูรณาการเข้าด้วยกัน และสอนหนักไปทางกลุ่มทักษะ (กรมวิชาการ 2524 : 8)

ส่วนครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนแตกต่างกับครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ในด้านความคิดริเริ่มนั้นอาจเป็นเพราะว่าครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์น้อย อาจจะคาดหวังนักศึกษาฝึกสอนไว้สูงเกินไป ส่วนครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์มาก มีความเข้าใจเรื่องโครงการฝึกสอนดี เข้าใจฐานะของนักศึกษาว่ายังไม่มีความพร้อมของ "ครู" อย่างแท้จริง นอกจากนั้น ครูพี่เลี้ยงทั้ง 2 กลุ่ม อาจมีความรู้และประสบการณ์ต่างกันมาก ยิ่งกว่านั้นกลุ่มครูพี่เลี้ยงเหล่านี้อาจมีโอกาสนในการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องนี้น้อยก็อาจเป็นไปได้

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป

จากการเปรียบเทียบความแตกต่างผลของการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่ำกว่า 3 ปี และ 3 ปีขึ้นไป พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "อาจารย์นิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน"

แสดงให้เห็นว่า อาจารย์นิเทศที่มีประสบการณ์ในการนิเทศต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านสอดคล้องกันที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์นิเทศประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนที่ตนเองเคยสอนมา จึงมีแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนคล้ายกัน เป็นความร่วมมือจัดกิจกรรมการสอน และร่วมกันเตรียมตัวนักศึกษา ก่อนออกฝึกสอนด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกันกับการศึกษาของ นันทนา อ้นศิริ ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดราชบุรี เกี่ยวกับขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครู ประถมศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางสำหรับการผลิตครู พบว่า "ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ วิชาสามัญ ทักษะ ทักษะ หน้าที่ และงานของครู ไม่แตกต่างกัน" (นันทนา อ้นศิริ 2518 : 72 - 75)

4. เปรียบเทียบความแตกต่าง ผลของการประเมินคุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอน ที่ได้จากการประเมินของนักศึกษาที่มี สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่า 2.50 และ 2.50 ขึ้นไป พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของข้อ 4 ที่ว่า "นักศึกษาที่มี สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านต่างกัน"

จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาที่มี สัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนในแต่ละด้านสอดคล้องกัน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาได้รับการปฐมนิเทศ และการเตรียมการ ก่อนออกฝึกสอน ในแนวทางเดียวกัน ประกอบทั้ง ได้รับคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงที่ได้รับการอบรม เรื่องหลักสูตรใหม่มา แนวเดียวกัน จึงทำให้การประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อวิทยาลัยครู

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะในแต่ละด้านของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครู เพชรบูรณ์อยู่ในเกณฑ์สูง และระดับปานกลาง ด้านที่ทั้งนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์ นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่อันดับสุดท้าย คือ ด้านความคิดริเริ่ม รองขึ้นมาได้แก่ ด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ จึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1. วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ควรจะเตรียมตัวนักศึกษาออกฝึกสอน โดยเน้นหนักในด้านการคิดริเริ่ม คือ การรู้จักทำหรือคิดแปลงวัสดุในท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้มาสร้างอุปกรณ์การสอน การจัดห้องเรียนได้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาที่สอน การรู้จักใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ตลอดจนการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และในด้านการใช้ภาษาการใช้กระดานดำและอุปกรณ์ คือ การพูดจาฉะฉาน ชัดถ้อย ชัดคำ ใช้ภาษาได้ถูกหลักภาษาไทย ออกเสียง ร ล และเสียงควบกล้ำได้ชัด เจน ใช้อุปกรณ์ใดเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน เขียนกระดานดำอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น โดยควรที่จะเพิ่มการสอนแบบจุลภาค (Micro - Teaching) ให้มากขึ้น หรือมีการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างนักศึกษาฝึกสอน เพื่อทบทวนความรู้หรือปรึกษาหารือปัญหาร่วมกัน

2. วิทยาลัยครูควรมีการอบรมเกี่ยวกับวิธีการนิเทศการสอนกับอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยงล่วงหน้า ควรจัดให้มีการสัมมนานักศึกษาฝึกสอนในระหว่างทางการสอน อย่างน้อย 1 ครั้ง และควรจัดให้มีการสัมมนาหลังจากนักศึกษาฝึกสอนเสร็จแล้ว

เพื่อเสนอปัญหาข้อแก้ไข และขอเสนอแนะที่เกี่ยวกับการออกฝึกสอน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมส่งนักศึกษาออกฝึกสอนในรุ่นต่อ ๆ ไป

3. ในการออกฝึกสอนของนักศึกษานั้น ควรส่งนักศึกษาออกฝึกสอนแต่ละโรงเรียนมากกว่า 3 คนขึ้นไป เพื่อให้นักศึกษาได้ช่วยเหลือพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะต้องมีการสัมมนาบ่อยอย่างน้อย 3 ครั้ง คือ สัมมนาระหว่างอาจารย์ของโรงเรียนฝึกสอนที่เกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอนในช่วงเวลาก่อนส่งนักศึกษาออกไปฝึกสอน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในหลักการและจุดหมายของการฝึกสอน การสัมมนาครั้งที่ 2 ควรเป็นช่วงเวลาระหว่างการฝึกสอนโดยให้นักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง เข้าร่วมสัมมนาเพื่อปรับปรุงแก้ไขเรื่องต่าง ๆ และหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างทันเหตุการณ์ และการสัมมนาครั้งสุดท้ายควรเป็นช่วงเวลาหลังจากการฝึกสอนเสร็จสิ้นแล้ว โดยทั้งนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง เข้าร่วมสัมมนาเพื่อสรุปปัญหาและขอเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการฝึกสอนครั้งต่อไป

4. วิทยาลัยควรหาข้อมูลและแนวทางในการวางนโยบายการออกฝึกสอนหรือปฏิบัติงานด้านการฝึกสอนของวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด และใช้เป็นนโยบายที่ยึดถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาลัย ยังไม่มีนโยบายและจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการออกฝึกสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่แน่นอน จึงทำให้คณะกรรมการฝึกสอนที่ได้รับแต่งตั้งในแต่ละปี วางนโยบายและจุดมุ่งหมายตามที่คณะกรรมการเห็นความสำคัญงานที่หาจึงไม่คำนึงต่อเนื่องกัน และขาดการประสานงานระหว่างบุคคลต่าง ๆ ที่ควรจะมาเกี่ยวข้องด้วย

ขอเสนอแนะต่อครูพี่เลี้ยง

1. ควรให้นักศึกษาฝึกสอน สังเกตการสอนก่อนทำการฝึกสอนเพื่อจะได้เป็นแบบอย่างในการสอน

2. ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจแก่นักศึกษาฝึกสอน เพื่อช่วยให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่นใจ และมั่นใจในการสอน

3. ควรร่วมปรึกษารื้อกับอาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยเกี่ยวกับการฝึกสอนของนักศึกษา เพื่อจะให้คำแนะนำแก่นักศึกษาฝึกสอนได้สอดคล้องกับอาจารย์นิเทศก์

4. ครูพี่เลี้ยงต้องเข้าใจหลักการและจุดหมายของการฝึกสอนว่าการที่วิทยาลัยส่งนักศึกษาออกฝึกสอนนั้น ก็เพื่อให้ครูพี่เลี้ยงช่วยฝึกสมรรถภาพของความเป็นครูให้นักศึกษายังสอนไม่เป็น ครูพี่เลี้ยงจะต้องช่วยแนะนำ แก้ไขปรับปรุงช่วยเหลือ และส่งเสริมนักศึกษาฝึกสอน ต้องคอยดูแลอย่างใกล้ชิด ครูพี่เลี้ยงจะต้องมีการรับผิดชอบมากขึ้น และควรทำหน้าที่ 2 ประการคือ เป็นครูของนักเรียนทั้งหมดและเป็นครูของนักศึกษาฝึกสอนด้วย การที่ให้นักศึกษาฝึกสอนช่วยแบ่งเบาภาระงานสอน เช่น สอนแทนครูที่ขาดหรือสอนในกรณีที่ครูไม่ครบชั้น ฝากงานสอนของครูพี่เลี้ยงให้นักศึกษาสอนแทนหรือปล่อยให้ให้นักศึกษาสอนตามลำพัง จึงเป็นการเข้าใจผิดอย่างยิ่ง

5. ครูพี่เลี้ยงควรให้การแนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาฝึกสอน ในการนำวัสดุในท้องถิ่นที่มีอยู่ เพื่อนำมาทำอุปกรณ์การสอน ถึงแม้ว่านักศึกษาฝึกสอนจะนำอุปกรณ์มาจากวิทยาลัยบ้างแล้วก็ตาม

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเฉพาะคุณลักษณะของนักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ จึงเสนอว่าควรจะศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ เพื่อจะได้แนวทางในการวางแผนจัดการฝึกสอนของกลุ่มภาคเหนือ

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ด้วย เช่น เพศและวิชาเอกของนักศึกษาฝึกสอน ที่ตั้งของโรงเรียนฝึกสอน วุฒิและเพศของอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

3. ควรจะให้ผู้บริหารประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนด้วย

4. การศึกษาครั้งนี้เพียงแต่เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการประเมินของบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม จึงเสนอว่าควรจะหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ของทั้ง 3 กลุ่มด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา วัฒนาพานิช
2518, 189 หน้า

จัด ฤทธิ์ไธสง การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูและประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ที่มีต่อการฝึกสอนตามโครงการฝึกหัดครูชนบท ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย

วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2508, 153 หน้า อัสสาเนา

จันทร์เกษม, วิทยาลัยครู คู่มือการฝึกสอน บัณฑิตการพิมพ์ 2522, 42 หน้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ นิสิตฝึกสอน เอกสารการสัมมนาการฝึกสอน
ปีการศึกษา 2510 ม.ป.ท., ม.ป.ป., 18 หน้า

เฉลิม มลิลดา การฝึกสอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2522, 255 หน้า

เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ รายงานผลการวิจัยลักษณะของครูที่ดี หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู 2520, 429 หน้า

ชาคริต คุปพิทยานนท์ การประเมินผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และศึกษาสภาพ
การสอนวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2515
ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 93 หน้า
อัสสาเนา

ทองทิพย์ วรรณพัฒน์ และคนอื่น ๆ หัตถ์การสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ
โรงพิมพ์ไทยสามัคคี 2521, 246 หน้า

เทพสตรีธบุรี, วิทยาลัยครู ฝ่ายนิเทศการสอน แนวการนิเทศการสอน โรงพิมพ์
หัตถ์โกศลการพิมพ์ 2518, 54 หน้า

นันทนา อันศิริ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดราชบุรีเกี่ยวกับขอบเขต
หน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2518, 75 หน้า อัสสาเนา

นันทวัลย์ ทองชานาญ การสำรวจปัญหาการออกฝึกสอนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ออกฝึกสอนปี พ.ศ. 2517 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง 2517, 101 หน้า

บันลือ พุกกะวัน สถานภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ในทัศนะ
ของผู้บริหารและคณะครูในสถานฝึกสอนและฝึกงาน ภาควิชาวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2522, 85 หน้า

บารุง สิมพลีวงศ์ การศึกษาปัญหาของครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน
จากวิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยุณานันท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 76 หน้า อักสำเนา

บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ฝ่ายโครงการ ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โรงพิมพ์
"วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา 2518, 123 หน้า

บุญถิ่น อัตถากร "การปรับปรุงหลักสูตรและการฝึกหัดครู" ใน คำปร ศรัยและคำบรรยาย
ของนายบุญถิ่น อัตถากร พ.ศ. 2510-2514 หน้า 141-146 หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู 2514 (เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 119)

บุญถิ่น อัตถากร และรัตนา ตันบุบเต็ก การเตรียมครู กรมการฝึกหัดครู 2513,
35 หน้า

ปราณี เด็กิงพล การฝึกสอน โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2522, 255 หน้า

พจน์ สะเพียรชัย "โครงสร้างของหลักสูตรทั่วไป" ใน รายงานการสัมมนาการฝึกหัดครู
ในประเทศไทย (23-27 สิงหาคม 2515) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี 2515, 45 หน้า

พิบูลสงคราม พิษณุโลก วิทยาลัยครู ฝ่ายบริหารการศึกษากการฝึกสอน 2517, 86 หน้า
เพชรบูรณ์ วิทยาลัยครู แผนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สัมมนาปัญหาฝึกสอน 2524,
19 หน้า อักสำเนา

- พจิตร สัตย์สงวน การสำรวจข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตฝึกสอน คณะครุศาสตร์
เกี่ยวกับการฝึกสอน ปีการศึกษา 2508 ปรินุณานิพนธ์ปริณูณาครี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2508, 75 หน้า
- ปิฎโณ สาร หลักบริหารการศึกษา วัฒพานิช 2519, 395 หน้า
- มณฑา จันทรเทศเลิศ การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูที่เลี้ยงในการนิเทศการสอน
วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนฝึกสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงจาก
วิทยาลัยครูในจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรี ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัย
 วิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 108 หน้า อักสาเนา
- มณฑา ปิยะมาดา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี ปรินุณานิพนธ์
 กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 133 หน้า อักสาเนา
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ 2524, 287 หน้า
- ละออ การุณยะวนิช สภาพการฝึกสอนของนิสิตสาขาประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ
อาชีวศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ภาคกลาง ปีการศึกษา 2511
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 185 หน้า
- ละเมียด ลิ้มอักษร วิชากรรตอน 2 หลักการสอน โรงพิมพ์คุรุสภา 2517. 93 หน้า
- ละเอียก บุญเกิด คุณลักษณะของครูกับลัทธิทางการเรียน ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม.
 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2513, 95 หน้า อักสาเนา
- วรุณี ศุภวานิช และคนอื่น ๆ ปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 54 หน้า
- วิชาการ, กรม สรุปผลการติดตามการใช้หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นระยะ
เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารระดับสูงในการใช้หลักสูตร พ.ศ. 2521
 24 - 26 มีนาคม 2524 26 หน้า
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย กรมการฝึกหัดครู รายงานวิเคราะห์และการประเมินผลหลักสูตร
สภากาการฝึกหัดครู 2521, 262 หน้า

ศึกษานิเทศก์ หน่วย กรมการฝึกหัดครู เอกสารการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอน

แบบจุลภาค โรงพิมพ์ตำรวจ 2519, 221 หน้า ✓

สนั่น เมืองวงษ์ การศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูผู้เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน

จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2513 ปรินญาพิมพ์

กต.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2514, 103 หน้า อักสาเนา ✓

สมบัติ แสงรุ่งเรือง สู่การสอนทั่วไป ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร 2524, 299 หน้า

สมบัติ แสงรุ่งเรือง และประถม แสงสว่าง คู่มือการฝึกสอน แผนกบริหารการศึกษา

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยศิลปากร 2521, 83 หน้า

สุกัญญา ชาริวัตร และคนอื่น ๆ หลักการสอนและเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ ✓

เฉลิมชัยการพิมพ์ 2520, 254 หน้า

สุกจิตต์ หนูนาคคี ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครู ขบพท.ในจังหวัดพระนคร-ธนบุรี

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2512, 108 หน้า อักสาเนา

สุนทร สุนันท์ชัย เทคนิคและวิธีสอนวิชาสังคมศึกษา สหพันธ์ 2514, 225 หน้า

สุพัตรา ภักดีประไพ ลักษณะครูดีในทัศนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนสาธิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2513 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2513, 135 หน้า อักสาเนา

สุภาพ วาเคเชียน ทออย่างไว นักศึกษาครูจึงจะสอนได้ดี แผนกวิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 226 หน้า

สุราษฎร์ธานี วิทยาลัยครู ศูนย์พัฒนาวิชาชีพ สัมมนาปัญหาการฝึกสอน 2525, 86 หน้า

อุทุมพร ทองอุไทย การประเมินผลการสอนของอาจารย์ ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2518, 86 หน้า

- Bandawal, June Gul. "A Proposed Student Teaching Program for Teacher Training Institution in Afghanistan," Dissertation Abstracts. 35 : 3558 A, December, 1974.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey, Prentice Hall 1963. 320 p.
- Bruno, Angla R. "Productive Relationship of Twenty - Two Selected Measure with Success in Elementary Student Teaching," Dissertation Abstract. 660 A, April, 1970.
- Cooke, Dan B. "Quantitative Standard for the Implementation Quantitative Standard in Student Teaching Program," Dissertation Abstract, 20 : 3645 A, February - March, 1960.
- Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. 3rd. ed., New York, McGraw-Hill, 1971. 752 p.
- Dalton, Robert E. "A Comparative Appraisal of Supervising Teacher and Student Teacher Performance as An Evaluation Teaching in Student Teaching Program," Dissertation Abstracts. 26 : 890 - 891 A, 1965.
- Dove, Pearl C. "A Study of Relationship of Certain Criteria and Success in Student Teaching Program at Clark College," Dissertation Abstract. 20 : 4042 A, April, 1960.
- Ferguson, George A. A Statistical Analysis of Psychology and Education. New York, McGraw-Hill, 1971. 492 p.
- Fuller, General Ross. "The Relationship of Characteristics of Prospective Student Teachers and Student Teaching Effectiveness in Agricultural Education," Dissertation Abstracts. 24 : 2799 - 2800, January, 1964.
- Kimmel, Parge Butler. "Characteristics of Student Teachers as Correlates of Success in Student Teaching," Dissertation Abstracts. 10 : 5765 - 5766, April, 1965.

- Little John L. Walter. "The Relationship Between Certain Criteria Employed in the Selection of Supervising Teachers and Judgement of the Student Teachers and College Supervising Teachers," Dissertation Abstract. 25 : 1284 A, October - December, 1966.
- Marvin, Henry A. "The Relationship of Difficulties of Student Teachers to Selected Aspect of the Professional Sequences of Education," The Teacher College Journal. 25 . 47 - 49, November, 1965.
- Morison, V.B. "The Relationship of Student Teacher Performance and Pupil Performance to Supervisory and Pupil Merit Ratings," Dissertation Abstracts. 23 . 158 - 159, January, 1962.
- Ryans, David G. "Theory Related to Teacher Effectiveness as Applied to Teacher Behavior," Theoretical Bases for Professional Laboratory Experiences in Teacher Education. Iowa, Year book of the Association for Student Teaching, 1965. 198 p.
- Sherman, Thomas M. and others. The Development and Structure of Personnel Control in Teachers, The Journal of Educational Research., 8 - 9, January, 1981.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York, McGraw-Hill Book, 1971. 672 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์

22 กุมภาพันธ์ 2525

เรียน นักศึกษาฝึกสอนที่นับถือ

ข้าพเจ้า นายธีรรัตน์ กิจจารักษ์ อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ขณะนี้ กำลังอยู่ในระหว่างศึกษาคณะระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา กองการขอความช่วยเหลือจากนักศึกษาในการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ เพื่อประกอบการหาปริญญาโท เรื่อง "คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ประเมินโดยนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง" แบบประเมินฉบับนี้ จะไม่มีผลต่อการประเมินผลการฝึกสอนของท่านแต่ประการใดทั้งสิ้น จะเก็บเป็นความลับเพื่อการวิจัยเท่านั้น ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะให้นักศึกษาได้มีโอกาสประเมินตัวของท่านเองบ้าง เพื่อจะนำผลการประเมินที่ได้ไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินของอาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการจัดการฝึกสอน การนิเทศการสอนและการเตรียมตัวนักศึกษาก่อนออกฝึกสอนในวันต่อไป ฉะนั้นขอให้นักศึกษาโปรดประเมินจากใจจริง และให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรรัตน์ กิจจารักษ์)

ผู้วิจัย

แบบประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน

(สำหรับนักศึกษาฝึกสอน)

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ท่านประเมินในฐานะ ☐ นักศึกษาฝึกสอน
2. ท่านได้คะแนนเฉลี่ยสะสม (นับตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2524 จนถึงสิ้นสุดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2525)

☐ น้อยกว่า 2.50 ลงมา
☐ ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป
3. โรงเรียนที่ท่านฝึกสอนเป็นโรงเรียน

☐ ในเมือง
☐ ในชนบท

ตอนที่ 2

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน

คำแนะนำในการประเมิน (โปรดกรุณาประเมินทุกข้อ)

พฤติกรรมต่อไปนี้ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ขณะที่ท่านกำลังสอนอยู่ เมื่อท่านสอนจบครึ่งชั่วโมงแล้วขอให้ท่านพิจารณาประเมินพฤติกรรมต่าง ๆ ของท่านโดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด การประเมินจริงนี้จะถือเป็นความลับเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่เปิดเผยผลการประเมินผลการฝึกสอนของท่านแก่ประการใดทั้งสิ้น

จำท่านพิจารณาแล้วเห็นว่า

- ก. ท่านแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องเหมาะสม มาก จนถึงเป็นแบบอย่างของนักศึกษาคนอื่นได้ เป็นพฤติกรรมที่สามารถจะออกเป็นครูที่ได้ ให้ค่า ☒ ในช่องหมายเลข 5
- ข. ท่านแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้อง เหมาะสมดี สามารถที่จะออกเป็นครูได้แล้ว แต่ยังน้อยกว่าข้อ ก. ให้ค่า ☒ ในช่องหมายเลข 4

ค. ท่านแสดงพฤติกรรมอยู่ในขั้นปานกลาง พอดีออกเป็นครูได้ ให้กา ✓
ลงในช่องหมายเลข 3

ง. ท่านแสดงพฤติกรรมอยู่ในขั้นที่อ่อนที่จะต้องปรับปรุงมาก ยังไม่สามารถจะ
ออกเป็นครูได้ ให้กา ✓ ลงในช่องหมายเลข 2

จ. ท่านแสดงพฤติกรรมอยู่ในขั้นอ่อนมากจะต้องแก้ไขปรับปรุงอีกเป็นอย่างมาก
ยังไม่ได้ที่จะออกเป็นครูได้ อาจจะต้อฝึกสอนมา ให้กา ✓ ลงในช่อง
หมายเลข 1

ข้อความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>					
1. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับการเป็นครู					
2. มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ไขเฉพาะหน้าได้					
3. มีอารมณ์ขัน					
4. ท่าทางกระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ว่องไว					
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง					
6. ไม่ขี้อาย ไม่ประหม่า หรือด้ากกลัว					
7. กิริยาอาการ สุภาพ อ่อนโยน					
<u>ด้านความมั่นคงทางอารมณ์</u>					
8. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีเหตุผล					
9. สามารถอดกลั้นต่อสถานการณ์ที่ไม่สมอารมณ์					
10. เต็มใจรับข้อเสนอนแนะ และฟังคำวิพากษ์วิจารณ์					
11. มีความมั่นใจในตนเองในขณะที่สอน					

ข้อความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
<u>ด้านการปกครองชั้น และความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน</u> 12. สนใจและดูแลจัดห้องเรียนให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย 13. สนใจและดูแลให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน 14. เป็นกันเองกับนักเรียน 15. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน 16. สนใจนักเรียนที่สอนโดยทั่วถึง					
<u>ด้านความคิดริเริ่ม</u> 17. รู้จักนำหรือคิดแปลงวัสดุในท้องถิ่น หรือวัสดุเหลือใช้มาสร้างอุปกรณ์การสอน 18. จัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาที่สอน 19. รู้จักใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ 20. จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ					
<u>ด้านความรับผิดชอบ</u> 21. เขาสอนและเลิกสอนตรงเวลา 22. สอนตามบันทึกการสอน 23. เอาใจใส่อบรมนักเรียนในด้านการเรียน 24. เอาใจใส่อบรมนักเรียนในด้านจริยธรรมและความประพฤติ					

ข้อความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
✓ <u>ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน</u> 25. เตรียมบันทึกการสอนตามแผนการสอนล่วงหน้า 26. ใช้วิธีสอนหรือจัดกิจกรรมการสอนหลาย ๆ แบบ 27. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เป็นผู้นำหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน 28. การนำเสนอสรุปเรียนน่าสนใจ 29. การนำเสนอสรุปเรียนสอดคล้องกับเนื้อหา 30. อธิบายหรือตอบข้อสงสัยในวิชาที่สอนได้อย่างชัดเจน 31. จัดเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมกับเวลา 32. ประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 33. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อภิปรายซักถาม 34. สามารถโยงบทเรียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นได้อย่างเหมาะสม 35. ให้กำลังใจและยกย่องชมเชย เมื่อนักเรียนทำงานสำเร็จ ✓ <u>ด้านความรู้ทางวิชาการ</u> 36. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง 37. รู้จักนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน มาลงานการนอกห้องเรียนมาประกอบการสอน 38. มีความรอบตัวดี สนใจต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน 39. สามารถแนะนำได้เกี่ยวกับความรู้จากบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ข้อความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
การใช้ภาษา การใช้กระดานดำและอุปกรณ์ 40. พูดย่อ ฉะนั้น ชัดถ้อยชัดคำ เข้าใจง่าย 41. ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 42. ใช้ท่าทางประกอบคำพูดได้เหมาะสม 43. รู้จักพูดเน้นหนักตรงข้อความที่สำคัญ 44. ออกเสียง ร ล และเสียงควบกล้ำได้ชัดเจน 45. ใช้ภาษาถูกต้องหลักการใช้ภาษาไทย 46. ใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบายได้อย่างชัดเจน 47. ใช้อุปกรณ์ได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียน 48. ใช้อุปกรณ์เป็นวัสดุ หาง่าย ราคาถูก 49. ใช้อุปกรณ์ที่มีความประณีต 50. เขียนกระดานดำอย่างมีประสิทธิภาพ					

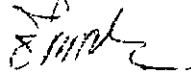
วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์

22 กุมภาพันธ์ 2526

เรียน อาจารย์นิเทศ์ ครูพี่เลี้ยงนักเรียน

ข้าพเจ้านายธีรรัตน์ กิจจารักษ์ อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างศึกษาต่อในระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา ท้องการความช่วยเหลือจากท่านในการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนเพื่อประกอบการทำปฏิญานพนธ์เรื่อง "คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยครู เพชรบูรณ์ ประเมินโดยนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์และครูพี่เลี้ยง" แบบประเมินคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอนฉบับนี้เป็นการประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาฝึกสอน โดยการสังเกตของอาจารย์นิเทศ์ ครูพี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนที่ถูกสังเกตประเมินตนเอง การประเมินครั้งนี้จะไม่ผลกระทบบกระเทือนต่อผู้ประเมินแต่ประการใดทั้งสิ้น หากจะเห็นประโยชน์ต่อการวางแผนเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการจัดการฝึกสอน การนิเทศการสอนและการเตรียมตัวนักศึกษาตอนออกฝึกสอนในรุ่นต่อไป ฉะนั้นขอให้ท่านได้โปรดประเมินให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ขอขอบคุณในความกรุณาอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรรัตน์ กิจจารักษ์)

ผู้วิจัย

แบบประเมินคุณลักษณะ ของนักศึกษาฝึกสอน

(สำหรับอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง)

ตอนที่ 1

เกี่ยวกับผู้ตอบ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ท่านประเมินในฐานะ

☐ อาจารย์นิเทศก์

☐ ครูพี่เลี้ยง

2. ท่านเคยหาการสอนมาแล้ว (รวมเวลาสอนที่สถาบันอื่นด้วย)

☐ ต่ำกว่า 5 ปี

☐ 5 - 10 ปี

☐ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3. ท่านเคยหาหน้าที่ครูพี่เลี้ยงมาแล้ว (รวมเวลาที่เคยเป็นครูพี่เลี้ยงที่สถาบันอื่นด้วย)

☐ ต่ำกว่า 3 ปี

☐ ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

4. ท่านเคยหาหน้าที่อาจารย์นิเทศก์มาแล้ว (รวมเวลาที่เป็นอาจารย์นิเทศก์)

☐ ต่ำกว่า 3 ปี

☐ ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

คุณลักษณะของนักศึกษาฝึกสอน

คำแนะนำในการประเมิน (โปรดกรุณาประเมินทุกข้อ)

พฤติกรรมต่อไปนี้ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ขณะที่นักศึกษาฝึกสอนกำลังสอนอยู่ ขอให้ท่านพิจารณาพฤติกรรมโดยการสังเกต แล้วประเมินโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด

ถ้าท่านสังเกตแล้วเห็นว่า

ก. นักศึกษาฝึกสอนแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้องเหมาะสมดีมาก จนถือเป็นแบบอย่างของนักศึกษาคนอื่นได้เป็นพฤติกรรมที่สามารถจะออกเป็นครูที่ดีได้ ให้กา ✓ ในช่องหมายเลข 5

ข. นักศึกษาฝึกสอนแสดงพฤติกรรมได้ถูกต้อง เหมาะสมดี สามารถที่จะออกเป็นครูได้แล้ว แต่ยังน้อยกว่าข้อ ก. ให้กา ✓ ในช่องหมายเลข 4

ค. นักศึกษาฝึกสอนแสดงพฤติกรรมอยู่ในขั้นปานกลาง พอดีออกเป็นครูได้ ให้กา
ลงในช่องหมายเลข 3

ง. นักศึกษาแสดงพฤติกรรมอยู่ในขั้นที่อ่อนจะต้องปรับปรุงมาก ยังไม่สามารถจะออก
เป็นครูได้ให้กา ลงในช่องหมายเลข 2

จ. นักศึกษาฝึกสอนแสดงพฤติกรรมอยู่ในขั้นที่อ่อนมากจะต้องแก้ไขปรับปรุงอีกเป็นอย่าง
มาก ยังไม่สามารถที่จะออกเป็นครูได้ อาจจะต้องฝึกสอนซ้ำ ให้กา ลงในช่องหมายเลข 1

ข้อความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>					
1. แต่งกายสะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับการเป็นครู					
2. มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้					
3. มีอารมณ์ขัน					
4. ท่าทางกระตือรือร้น กระฉับกระริ้ว เบ่งไว					
5. มีสุขภาพทางกายแข็งแรง					
6. ไม่ขี้อาย ไม่ระหมา หรือหวาดกลัว					
7. กิริยาอาการ สุภาพ อ่อนโยน					
<u>ด้านความมั่นคงทางอารมณ์</u>					
8. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีเหตุมีผล					
9. สามารถอดกลั้นต่อสถานการณ์ไม่สบายใจ					
10. เฝ้ามองรับข้อเสนอนะแนะ ฟังคำวิจารณ์วิจารณ์					
11. มีความมั่นใจในตนเองในขณะการสอน					

ข้อความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
<u>ด้านการปกครองขึ้นและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นที่สอน</u>					
12. สนใจและดูแลจัดห้องเรียนให้สะอาดเรียบร้อยระเบียบเรียบร้อย					
13. สนใจและดูแลให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน					
14. เป็นกันเองกับนักเรียน					
15. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการทำงาน					
16. สนใจนักเรียนที่สอนโดยทั่วถึง					
<u>ด้านความศิวิริเริ่ม</u>					
17. รู้จักนาหรือถักแปลงวัสดุ ในท้องถิ่น หรือวัสดุเหลือใช้มาสร้างอุปกรณ์การสอน					
18. จัดห้องเรียนได้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาที่สอน					
19. รู้จักใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่					
20. จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ					
<u>ด้านความรับผิดชอบ</u>					
21. เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา					
22. สอนตามบันทึกการสอน					
23. เอาใจใส่อบรมนักเรียนในด้านการเรียน					
24. เอาใจใส่อบรมนักเรียนในด้านจริยธรรมและความประพฤติ					

วัดความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
<u>ด้านการเตรียมการสอนและทักษะในการสอน</u>					
25. เตรียมบันทึกการสอนตามแผนการสอนล่วงหน้า					
26. ใช้วิธีสอนหรือจัดกิจกรรมการสอนหลายแบบ					
27. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เป็นผู้กระทำห้มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน					
28. การนำเสนอที่น่าสนใจ					
29. การนำเสนอที่สอดคล้องกับเนื้อหา					
30. อธิบายหรือตอบข้อสงสัยในวิชาที่สอนได้อย่างชัดเจน					
31. จัดเนื้อหาวิชาได้เหมาะสมกับเวลา					
32. ประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
33. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีรายชักถาม					
34. สามารถโยงบทเรียนให้มีความรู้กับวิชาอื่นได้อย่างเหมาะสม					
35. ให้กำลังใจและยกย่องชมเชย เมื่อผู้เรียนทำงานสำเร็จ					
<u>ด้านความรู้ทางวิชาการ</u>					
36. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง					
37. รู้จักนำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมาใช้ในการพัฒนาการเรียนมาประกอบการสอน					
38. มีความรอบรู้ที่สนใจต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน					
39. สามารถแนะนำให้เด็กนำความรู้จากบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ข้อความหรือพฤติกรรม	5	4	3	2	1
ด้านการใช้ภาษา การใช้กระบวนการกำกับและอุปการะ 40. สุกขา ฉะฉาน ชัดถ้อยชัดคำ เอาจินวาง 41. ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 42. ใช้ภาษาทางประกอบคำพูดได้เหมาะสม 43. รู้จักพูดเน้นหนักตรงขอความที่สำคัญ 44. ออกเสียง ร ล และเสียงควบกล้ำได้ชัดเจน 45. ใช้ภาษาถูกต้องหลักการใช้ภาษาไทย 46. ใช้อุปการะประกอบการอธิบายได้บางชัดเจน 47. ใช้อุปการะที่เป็นวัสดุ หมาย ปรากฏ 49. ใช้อุปการะที่มีความประณีต 50. เขียนกระดานดำอย่างมีประสิทธิภาพ					

ב. הרעש הרב.

จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ลำดับที่	โรงเรียน	นักเรียน	อาจารย์พิเศษ	ครูพิเศษ
1.	เมืองเพชรบุรี	4	2	4
2.	เทศบาล 1	4	2	4
3.	บ้านชะเคียง	3	1	3
4.	บ้านพิ	2	1	2
5.	บ้านโคก	5	1	5
6.	บ้านยา	4	1	4
7.	บ้านคลองหัวแก	3	1	3
8.	บ้าน ก.บ. 2	4	1	4
9.	บ้านชัยมงคล	4	1	4
10.	บ้านเขวียง	3	1	3
11.	บ้านเขวียง	4	1	4
12.	บ้านนาเจียง	4	1	4
13.	บ้าน ก.บ. 3	3	1	3
14.	ชุมชนบ้าน	4	1	4
15.	บ้าน ก.บ. 5	3	1	3
16.	วัดในเขวียง	4	1	4
17.	บ้านนางัว	3	1	3
18.	บ้านทุ่ง	4	1	4

ลำดับที่	โรงเรียน	นักศึกษา	อาจารย์พิเศษ	ครูพี่เลี้ยง
19.	บ้านบึงน้ำเต้า	3	1	3
20.	บ้านธารทิพย์	5	1	5
21.	บ้านผาออม	4	1	4
22.	ชุมชนบ้านศรีสะอาด	4	1	4
23.	เทศบาลบ้านศรีบึงกล	4	1	4
24.	เทศบาลวัดประจักษ์กลาง	4	1	4
25.	บ้านบึงยาว	2	1	2
26.	หน้าศูนย์เครื่องมือกล	3	1	3
27.	ชุมชนบ้านห้วยมะเขือ	6	2	6
28.	บ้านหนองสว่าง	3	1	3
29.	บ้านฝายนาแวง	3	1	3
30.	เทศบาลบ้านสังขย	3	1	3
รวม		109	33	109

0

,

4

ภกคณวณ ก.

พฤติกรรมของครูไปห้องเรียนที่ได้จากการสังเกต

(ของ David G. Ryans)

พฤติกรรมที่ดี

พฤติกรรมที่ไม่ดี

ตื่นตัวอยู่เสมอ

สนใจในตัวนักเรียนและกิจกรรมของชั้น

รู้เรื่องแจ้งบี

ควบคุมตนเองได้ไม่ผิดพลาดง่าย

มีอารมณ์ขัน

ยอมรับเมื่อคนทำผิด

ไม่ลำเอียงไม่สนใจเฉพาะนักเรียน

คนเดียว

มีความอดทน

แสดงความรักเอาใจใส่กับนักเรียน

แสดงความรักเป็นเพื่อนและสุภาพกับ

นักเรียน

- ช่วยเหลือเรื่องปัญหาส่วนตัวของ

นักเรียนแต่ละ ๆ กับปัญหาการเรียน

ยกย่องชมเชยผู้ทำงานดี

ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ส่งเสริมให้กำลังใจกับนักเรียนมากที่สุด

เตรียมการสอนอย่างดี

ทำทางทงอยเหงา เป้าหมาย

ไม่สนใจในตัวนักเรียนและกิจกรรมของชั้น

- อารมณ์ไม่ดี เห็นอะไรอย่างเงร่าไปหมด

อารมณ์ไม่ดี โกรธง่าย

เกรงใจ

- ไม่ยอมรับความผิดของตน

- จำเพียงสนใจเฉพาะนักเรียนคนเดียว

หัดดอขออนุญาต

ขาดความเขตกากครู

ไม่ให้ความรักเอาใจใส่กับ

สนใจเฉพาะด้านการเรียนของนักเรียน

ไม่มีการยกย่องหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น

ใจกว้างเห็นของตนเป็นใหญ่

ไม่ทอนกำลังใจของนักเรียน

ไม่เตรียมการสอน

พฤติกรรมต่าง ๆ ของครูในชั้นเรียนที่ได้จากการศึกษา

(ของ David G. Ryans)

พฤติกรรมที่ดี

พฤติกรรมที่ไม่ดี

มีการขัดแย้งและการสอนก้าวไกลเกินไปตาม
แผนการ

ยอมรับความจำเริญของนักเรียนแต่ละคน
ใช้อุปการะการสอนกระตุ้นให้นักเรียน
สนใจการเรียน

ชี้แนวทางในการเรียนเฉพาะกิจ, มี

การสาธิต, การอธิบาย

ให้คำชี้แจงอย่างเข้มแข็ง

สนับสนุนให้ทำงานเกี่ยวกับปัญหาที่

เกิดขึ้นและประเมินผลด้วยตนเอง

มีระเบียบวินัยดี

ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนด้วยความ

เต็มใจ

จะต้องสอนแผนการที่วางไว้โดยไม่ยอม
เปลี่ยนแปลง

ไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน
ใช้วัสดุการสอนที่ไม่น่าสนใจ

การลาธิต การอธิบายไม่ชัดเจน

การชี้แจงคลุมเครือ

ไม่ให้โอกาสนักเรียนทำงานและประเมินผล
งานของตน

การละเลยทางใจของ

ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนอย่างเสียไม่ได้

1

1

1

,

ภาคผนวก ง

แบบประเมินผลการสอนของนักศึกษาฝึกสอน

วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์

เกณฑ์ในการประเมิน

- หมายเลข 1 หมายถึง พฤติกรรมที่ค่อนข้างดี
- หมายเลข 2 หมายถึง พฤติกรรมที่จะต้องมีกิจกรรมช่วย 'สื่อ' วิชาพิเศษเพิ่มขึ้น
- หมายเลข 3 หมายถึง พฤติกรรมที่จะเป็นครูได้แล้ว
- หมายเลข 4 หมายถึง พฤติกรรมที่จะออกไปเป็นครูที่เต็มตัว

ข้อ	พฤติกรรมที่คาดหวัง	1	2	3	4
	<u>การทำหน้าที่การสอน (แผนการสอน)</u>				
1.	เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและความคิดรวบยอดถูกต้อง				
2.	กำหนดเนื้อหาถูกต้องเหมาะสมระดับความสามารถของผู้เรียนและเวลา				
3.	กำหนดกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม				
4.	กำหนดสื่อการเรียนการสอนสอดคล้องกับกิจกรรม เนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม				
5.	เขียนใบความรู้/ใบงาน/ใบฝึกหัด				

ข้อ	พฤติกรรมที่คาดหวัง	1	2	3	4
6.	การสมัครรับข้อมูลข้อตกลงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม				
7.	เขียนแผนการตรวจสอบข้อเท็จจริง				
8.	เตรียมการประเมินและจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า				
	<u>การดำเนินการสอน</u>				
9.	นำเข้าสู่บทเรียนสอดคล้องกับเนื้อหาที่จะสอน				
10.	ใช้วิธีสอนแบบต่างๆกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม				
11.	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเหมาะสม				
12.	ใช้คำถามเชิงให้ให้นักเรียนคิด อภิปรายคำถาม และ อธิบาย				
13.	สร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวย				
14.	แนะนำเนื้อหา และสามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้อย่างดี				
15.	ใช้สื่อการเรียนได้อย่างถูกต้อง และเลือกคุณค่าและทรงคุณค่า แผนการสอน				
16.	ใช้กระดานดำได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
17.	วัดผลภาระงานวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม				
18.	ใช้การวัดผลตามวิธีอย่างเหมาะสม				
19.	ทำการประเมินภาระที่มอบหมายและอาจจริงใจ				
20.	สอนเหมาะสมกับเวลา				

ข้อ	พฤติกรรมที่กล่าวถึง	1	2	3	4
	<u>บุคลิกภาพภายนอกเป็นครู</u> 21. แต่งกายสะอาดเรียบร้อยทางระเบียบการแต่งกายของวิทยาลัย 22. มีทางเดินขึ้นโถงเองแต่ จำยู่หาเฉพาะหน้าโค้งดี 23. เสียงดังและเสียงราบเรียบได้มาจากอาการที่ ดวงใจว้าวาสุภาพ อ่อนโยนใจเราะและรัศมี 24. แสดงกิริยาทางเท้าไปก้อย่างเหมาะสมในระหว่างการสอน 25. กวบนุกนวลน่ารักดี ไม่แสดงความรัก หรือวิตกกังวล				
	รวม				

ภาคผนวก จ.

การดำเนินงานของแบบจำลอง การ ดูลักษณะของ นักศึกษาฝึกสอน วิทยากร
 เพชรบุรี ไปประเมินโดยนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จ.จ.ว.บุรีรัมย์ เพศชายและหญิง

ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t	ข้อที่	t
1.	2.86	15.	4.93	27.	6.15	40.	6.25
2.	5.85	15.	6.05	28.	3.72	41.	5.06
3.	5.44	16.	4.81	29.	6.66	42.	5.92
4.	4.15	17.	4.03	30.	6.00	43.	5.62
5.	6.65	18.	6.07	31.	4.33	44.	5.26
6.	3.84	19.	5.81	32.	5.45	45.	4.62
7.	3.72	20.	2.44	33.	6.85	46.	5.63
8.	1.35	21.	3.72	34.	4.30	47.	5.60
9.	2.40	22.	3.00	35.	3.63	48.	5.77
10.	4.17	23.	3.85	36.	4.00	49.	6.41
11.	5.45	24.	4.15	37.	7.44	50.	5.09
12.	6.40	25.	5.62	38.	6.60		
13.	4.03	26.	1.50	38.	6.42		

$$t_{.05} = 1.980$$

ประวัติผู้วิจัย

นายธีรรัตน์ กิจจารักษ์ เกิดเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2483 อาเภอด่านขุนทด
จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติการศึกษา

2495 สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ จากโรงเรียนบ้านหาญ อาเภอด่านขุนทด
จังหวัดนครราชสีมา

2501 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมปีที่ 6 จากโรงเรียนปทุมธานี "ปทุมวิไล"

2503 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากโรงเรียนฝึกหัดครู
พระนครศรีอยุธยา

2505 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จากวิทยาลัยครู
จันทร์ เกษม

2507 สำเร็จศึกษานวัตกรรม จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

2507 ครูตรีโรงเรียนหนองไผ่ อาเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

2519 ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมเพชรละครวิทยา อาเภอหนองไผ่ จังหวัด
เพชรบูรณ์

2520 อาจารย์ 1 ระดับ 5 วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์

2524 อาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์